

ÉLETTÜNK

XVIII. évf. 4. szám (18. Jahrg. Nr. 4)

Az európai magyar katolikusok lapja

1986 április

HARANGOZÓ FERENC:

AZ ÍTÉLET

KEZDŐDIK A PER

Népbíróság. Négy bíróból és az igazságügyminisztertől kinevezett szakbíróból áll. Mindszenty ügyében a Tanácselnök szerepét betöltő szakbíró Olti Vilmos, katolikus. Nyilas múltja miatt lett kommunista.

A második főszerepet az éppen akkor kinevezett népfőügyész, Alapi Gyula tölti be. A 30 éves fiatal „nagyságot” még Mindszenty védője is, mint új csilagot ünnepelte a tárgyalás alatt.

A per előtti valamelyik napon Mindszentyt abba a főpapi ruhájába, amit december 26-án letartóztatásakor húztak le róla, öltöztetik be. Péter Gábor fogadószobájába vezetik le. Peter Gábor Ottavio Pastore olasz szenátort, mint az olasz sajtó képviselőjét, mutatja be neki. — A nyilatkozattétel előtt Mindszenty egyszerűen kitér. Csak később tudta meg, hogy a l'Unita olasz kommunista lap munkatársa volt. Bosszút is állt a magyar prímáson, mert a lapjának küldött jelentése február 6-án így szólt: „A magyar prímást elítélte népe. Elítélték a parasztok, akik nem akarják, hogy a földet elvegyék tőlük. Elítélték a munkások, akik nem akarnak többé kizsákmányoló munkaadókat. Elítélték maguk a katolikus hívők is. — Szépen berendezett szobában találkozott velem, amint fel-alá sétálva éppen mondta a breviáriumot.”

A találkozóról felvezették és egy új fekete öltönyt húztak rá. — „Ezt készítette nekem ez a jótékony intézet, mérték után útravalónak” — írja Mindszenty.

„Az egész kihallgatótábor Péter Gábor, Décsi és mind lefelé valamennyien polgári ruhába öltözve. Csak a géppisztolyokkal felszerelt legénység visel egyenruhát. — Nem jó, ha annyi rendőrt látnak az emberek, amikor Mindszentyt Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepén, február 2-án, esti sötétben, erős fegyveres kísérettel átszállítják az Andrássy útról a Markó utcai fogházba.”

Mindszentyt egy udvari cellába vezetik. Dohos rabágy. A vánkos szalmával tömve. A cella dermesztően hideg, elégtelen a pokróc. Harmincnyolc gyötrelmes éjszaka után, Mindszenty semmi mást, csak pihenni, aludni akar, mielőtt „törvényt ülnek fölötte”. „Gondolataim ... olyan erővel rajzanak, hogy egyszerűen képtelen vagyok elaludni. Csak a szembéjam tapad le, mint a nyúlé szokott ilyenkor. Félálomszerű állapotban, az innen a halálukba indulók sorsát vízionálom — egy rab gyilkost végeztek ki talán? ...

... Hallom, mintha valakinek a teste lehellott volna az akasztófáról. Imádkozom érte ... szemben állok én is a kivégzéssel, a halállal.”

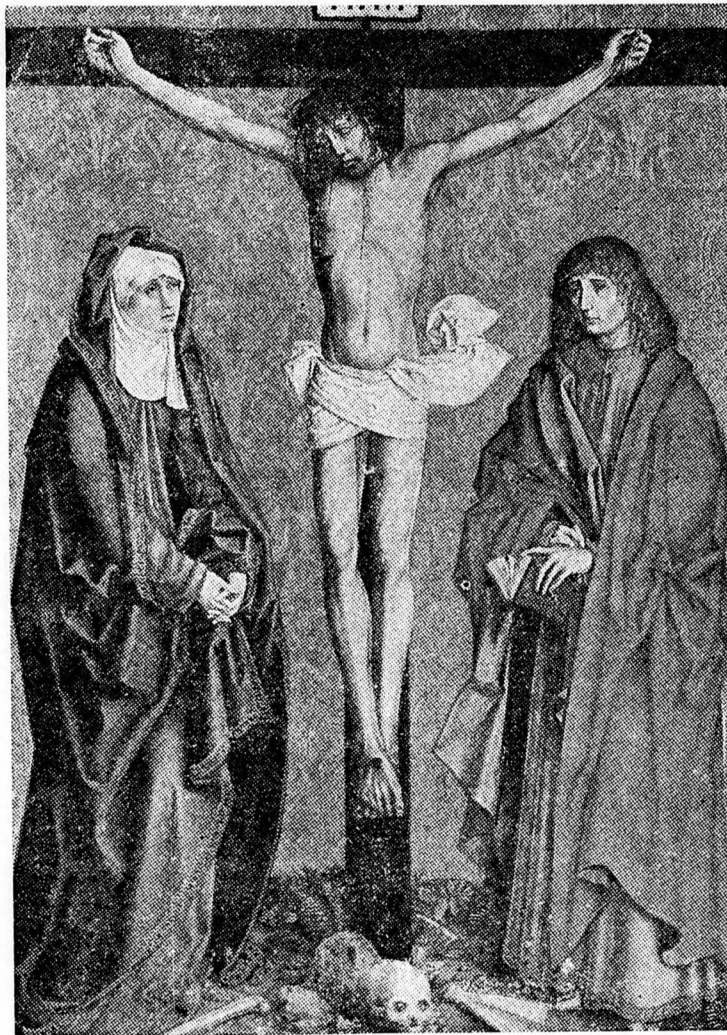
„1949. február 3-án, korán reggel zörgetnek ... amikor felhúzó az új fekete civilruhát, a viszonyokhoz ké-

pest 'elég jól nézek ki'. A forma európai, csak az arc látszik összetörtnek.”

Amikor a folyosón felsorakoznak az „összeesküvők”, akkor látja Mindszenty meglepetten, hogy nem négyen a vádlottak, hanem heten, — „heten a világraszóló összeesküvésben. Hogy nagyobb legyen a körítés” — jegyzi meg Mindszenty.

február 3-án felolvasta a vádiratot. — Eszerint az ügyész három fővadászt emelt ellene: 1. A köztársasági rend megdöntése; 2. A magyar állam elleni kémkedés és 3. Fizetési eszközökkel való visszaélés.

Utána Olti ismertette azt a levelet, amit Décsi Mindszenty nevében az igazságügyi miniszternek küldött. Ebben a

KRISZTUS KERESZTFEFESZÍTÉSE

Fribourg, Eglise des Cordeliers. 1480 körül.

A hét vádlott: Mindszenty József bíboros hercegprímás; Zakar András, a titkárs; dr. Baranyai Jusztin és herceg Eszterházy Pál, — eddig ezekről tudott Mindszenty. De most hozzájuk csaptak még hármat: Tóth Lászlót, Ispánky Bélát és Nagy Miklóst.

A FŐTÁRGYALÁS

Amikor a vádlottak a tárgyalóteremben a vádlottak padján helyet foglaltak, a nagy csendben Mindszenty odasúgta Baranyai professzornak latinul: „Kezdődik a cirkusz”. A mellette ülő örök idegesen megrángatják: „Itt nem szabad beszélni, csak a kérdésekre válaszolni!”

Itt említi meg Mindszenty, hogy még az Andrássy úton összehozták őt közvetlen a főtárgyalás előtt Alapi Gyula népbüfésszel és Olti Vilmos ügyészségi elnökkel, ahol röviden közölték vele a vádat, de csak felolvasták gyorsan és visszavezették a cellájába.

Olti Vilmos ügyészségi elnök 1949.

levélben „kéri Mindszenty”, hogy az ő ügyét emeljék ki a tárgyalásból, mert ez minden bírói ítéletnél jobban elősegítené a kibontakozást, és hogy az ő személye se legyen továbbra akadálya az állam és az egyház közötti megbékélésnek, ő minden kényszer nélkül sajátmagától a hivatala gyakorlásától egy időre visszavonul. Amennyiben a püspöki kar úgy látná jónak, hogy megköti a békét az állammal, ő, Mindszenty, a Szentszéknél sem fog semmi akadályt gördíteni a megegyezés elé.

A „rendező” részéről ez a levél azt a célt szolgálta, hogy: 1. Bizonyítsa, hogy a vádlottnak kikézbésítették a vádiratot a főtárgyalás előtt; 2. hogy alátámassza azt a látszatot, hogy gyáván ki akar bújni a felelősség alól, ügye kiemelésével; 3. hogy bizonyítsa a vádlott tudatlanságát az ítélettel kapcsolatban, mert hiszen az ilyen politikai természetű vádak a Népbíróság hatáskörébe tartoztak. (Folyt. a 2. oldalon)

INRI

A Golgota drámája befejezéséhez közeledett. Már állt a három kereszt: középen Jézusé, kétoldalt a két gonosztevőé...

Jézus feje fölött a felírás három nyelven: héberül, latinul és görögül: Názáreti Jézus a zsidók királya. — Az elítélt neve és vétke. A zsidó főpapoknak nem is tetszett. Követségbe mentek Pilátushoz: „Ne úgy írd, hogy 'királya', hanem, hogy 'ő adta ki magát annak'. — Pilátus ingerült. Ma sok baja volt már a zsidó papokkal és írástudókkal a Názáreti miatt.

Dühösen veti nekik oda: „Amit megírtam, azt megírtam. (Jn 19—22)

Déli 12 óra. A Golgota a városkapuhoz közel, forgalmas út mentén fekszik. Sok nép jár arra ilyenkor...

A négy evangélista Jézus szavaiból a kereszten hetet jegyzett fel: Az egyház zenéje főséges kórusokban örökölte meg őket.

„Mikor arra a helyre értek, amelynek 'Koponyahely' a neve, keresztre feszítették Jézust. A gonosztevőket is vele, jobbról és balról. Jézus ekkor fölkiáltott: „**Atyám! Bocsásd meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek!**”

A keresztfán, ég és föld közt kiszegve, Jézus imádkozik. A szoltár egyik verssora, amit éppen mond, ségélykiáltásként hangzik: „**Eli! Eli! Lema Sabactani!**” — „**Istenem, Istenem, miért hagytál el engem?!**” (Mt. 27.46)

„Illést hívja”, — gúnyolódott a tömeg. „Hadd lássuk, eljön-e Illés, hogy megszabadítsa?”

Az egyik megfeszített gonosztevő is káromolta: „Ha Te vagy a Messiás, szabadítsd meg magadat és minket is.” — A másik rászólt: „Nem félsz az Istentől? Mi joggal bűnhődünk tetteinkért, de ez rosszat nem tett”. Aztán Jézus-hoz fordult: „Emlékezzél meg rólam, amikor országodba jutsz”. — Jézus azt felelte neki: „**Bizony mondom Neked, még ma velem leszel a paradicsomban.**” (Lk 23, 39—43)

Jézus keresztre mellett ott állt édesanyja és a tanítvány, akit szeretett. Mikor Jézus meglátta anyját és a tanítványt, édesanyjához fordult: „**Asszony! Nézd, a Te fiad.** — Utána a tanítványhoz: „**Nézd a Te anyád!**” — És a tanítvány azon órától fogva házába fogadta Jézus édesanyját. (Jn 19, 25—27)

Az idő három óra felé járt. Jézus töviskoronás feje, szögektől átjárt sebei égtek: „**Szomjazom!**” — Valaki az ottálló köztől szivacsot mártott ecetbe, nádra tűzte és fölnyújtotta Jézusnak. Mikor Jézus megízlelte, hangos szóval fölkiáltott: „**Beteljesedett! Atyám! Kezdedbe ajánlom lelkemet!**” Lehajtotta fejét, és kilehelte lelkét (Jn 19, 28—30)

Krisztus áldozata befejeződött. — Az egyház ünnepi zsolozsmájának az antifónájával zárjuk:

Krisztus engedelmes volt a halálig, mégpedig a kereszthalálig. Amiért az Isten is fölmagasztalta őt és nevet adott neki, amely minden név fölött áll. Amen

PROF. DR. MEHRLE TAMÁS OP:

A szekularizáció veszélye

A szinodus zárójelentése figyelmeztet arra, hogy korunk körülményei már nem azonosak a Zsinat életkörülményeivel. Nevezetesen a szekularizmus jelentőségét kell tekintetbe venni. A zsinat helyesen tette, amikor a világ dolgainak, értékeinek jogos önállóságát kiemelte. Ily értelemben helyes a szekularizáció. De egészen más jellegű az a szekularizáció, mely napjainkban egyre inkább lábra kap. Ez abban áll, hogy a világ, az ember számára abszolút függetlenséget követel, s a misztériumnak még a lehetőségét is kizárják. Ezáltal megcsontítják az ember integrális képét, hisz az emberhez hozzátartozik a misztérium dimenziója is. Ez a szekularizmus az embert nem szabadítja föl, hanem önmaga véges körébe zárja, személyiségének a kibontakozását meggátolja s újabb fajta szolgáltatásoknak szolgáltatja ki. Viszont a szinodus örömmel azt is megállapítja, hogy napjainkban sem halt ki az emberek szívéből a transzcendencia igénye, az Isten vágya. Igaz marad a zsinat megállapítása, hogy az ember önmaga számára misztérium. Nekünk tehát a kétkedő, kereső embereknek segítségére kell lennünk, hogy a misztérium dimenziójában haladni tudjanak és az igaz hitre rátaláljanak. A szinodus utal a szekták terjeszkedésére is. Ha az Egyház maga nem elégíti ki a lelkeknek Isten utáni vágyát, ha önmagát már csak mint társadalmi organizmust fogja fel, akkor érthető, hogy az emberek a szektáknál keresik lelkük táplálékát.

AZ ISTENI MISZTÉRIUM JÉZUS KRISZTUSBAN NYILATKOZIK MEG

Az Egyház elsődleges küldetése, hogy Jézus Krisztust, a népek világosságát hirdesse. Feladata, hogy tanúságot tegyen az evangélium jóhírééről, azaz arról, hogy Isten szeretetének és irgalmának a misztériuma véglegesen Jézus Krisztusban nyilatkozott meg. Ezért az Egyházat mindig Krisztushoz való kapcsolatában kell látnunk. Mint ahogy az egyéni embernél beteges tünet, ha mindig csak önmagával foglalkozik, úgy káros az is, ha az Egyház mindig csak önmagát vizsgálja. Az Egyház szavahihetősége akkor növekszik, ha kevesebbet beszél önmagáról s ha Jézust, a felfeszítettet hirdeti. Jézus Krisztusban rejlik Isten misztériuma, mert ő az Istenfia, és egyben benne összpontosul az ember misztériuma, mert ő az új Ádám. Az Istenfia pedig azért lett emberré, hogy bennünket Isten gyermekeivé tegyen és így a legmagasabb méltóságra emeljen. Ezért az Egyház, amikor Krisztust vallja, egyben az emberek üdvösségét is hirdeti. Valljuk meg, hogy a szinodus itt valóban rátapint korunk igehirdetésének egyik fogyatékoságára. Egyesek csak az emberi dimenziót látják, a társadalmi kötelezettségeket sürgetik, Jézus Istenségéről hallgatnak, az örök életre való hivatottságunkról nem mernek beszélni. Némely prédikáció inkább a szocialista párt gyülekezetébe, mint templomba való. Kétségtelen, hogy az Egyháznak a harmadik világ felségelyezéséhez hozzá kell járulnia, de mégsem ez a főfeladata. Elsődleges küldetése, hogy Krisztus megváltását, a bűntől való felszabadítást hirdesse.

AZ EGYHÁZ MISZTÉRIUMA

A Zsinat a Szentírás nyomán az Egyházat különböző képek segítségével írta le. Az Egyházat Isten népének, Krisztus testének vagy jegyesének, a Szent-

lélek templomának vagy Isten családjának nevezi. Mindezek az elnevezések az Egyháznak egy-egy vonását emelik ki, de külön-külön nem tudják az Egyház egész realitását érzékeltetni. Ezért vigyáznunk kell, hogy egyoldalúan, szelektíve ne használjuk őket. A Zsinat előtt egyesek az Egyházat szinte kizárólagosan Krisztus testeként írták le. A testnek megvannak a maga meghatározott orgánumai, a maga struktúrája és felépítése. Ezért a figyelem kissé kizárólagosan a hierarchiára központosult, az Egyház alatt a pápát, a püspököket és a papokat értették, a hívő nép mintegy a hivatalos egyházon kívül esett. A Zsinat az „Isten népe” képpel ezt az egyoldalúságot kiigazította: az Egyház test ugyan, de szociális testület is, a nép hozzátartozik az Egyházhoz, a hierarchia az Isten népének a szolgáltatára van rendelve. A Zsinat után egyesek az Isten népének a képét használják egyoldalúan és kizárólagosan. Szerintük az Isten népe, mely az örökkévalóság felé vándorol, oly laza egységnek örvend, hogy gyakorlatilag a hierarchia nem játszik lényeges szerepet, a nép maga határozhatja meg, bízhatja meg pástozait. A szinodus helyesen elítéli ezt a tendenciát: nem lehet az egyik egyoldalúságot egy másik egyoldalúsággal kiigazítani. Az Egyház Isten népe ugyan, de Krisztus teste is, a hívők hozzátartoznak az Egyházhoz, de a hierarchia is lényeges része és Krisztus akaratára vezetendő vissza. Krisztus mindig Egyházával van és ezért a földi Egyház mintegy előlegezi az eszkatologikus makulátlan egyházat, noha a jelenben mindig vannak az Egyházban bűnösök is. Az Egyház ezért szent és mégis mindig bűnbánatra és tisztulásra szorul. Misztériumához hozzátartozik a kereszt és a húsvéti feltámadás.

AZ EGYHÁZ MINT AZ ÉLETSZENTSÉG ESZKÖZE ÉS JELE

Az Egyháznak az a hivatása, hogy az embereket az életszentségre elvezesse. Minden ember hivatva van a szent életre, mely elsősorban a szívnek a bensőséges kapcsolata Istennel, Isten benső életében való részesedés. A Zsinat utáni időben egyesek az életszentség fogalmát ki akarták törölni az Egyház szótárából, a szentekről szinte szégyenkezve beszéltek, s csak az Egyház társadalmi aktivitásának tulajdonítottak fontosságot. Szerintük a mai Egyházban a kontemplatív szerzetesrendeknek helyük nincsen. A szinodus viszont kiemeli, hogy épp a mai korban, amikor az emberek lelki ürességük tudatára ébrednek, az Egyháznak nem szabad megszűnnie az embereket bűnbánatra, imára, imáadásra, áldozatvállalásra, valamint a szeretet és igazság cselekedeteire tanítani. Minden korban a szentek voltak az igazi megújulás forrásai és kiindulópontjai. Ezért kell kérnünk Istent, hogy küldjön a mai kornak megfelelő szenteket. Mondanunk sem kell, hogy a szinodus nem arra akarja a híveket buzdítani, hogy szenttéavatott szentek kívánjanak lenni. A szenttéavatás senkit sem tesz szentté. Az Egyház a szenttéavatás által csak hivatalosan kijelenti, hogy valaki szent és szentként tisztelhető.

Ezek alapján a szinodusnak tanácsai és javaslati érthetők. Tartsuk tiszteltben, sőt segítsük a lelkiségre törekvő mozgalmakat, amennyiben az Egyházzal közösségben vannak; ne hanyagol-

juk el az ún. népi ájtatossági gyakorlatokat, szokásokat; tiszteljük a szenteket, nevezetesen — ahogy a zsinat is kívánta — a Boldogságos Szűz Máriát. A szerzeteseknek sajátos hatásuk az, hogy az evangéliumi tanácsok szerint élve, az embereknek példát nyújtsanak. Főképpen a hívek lelkipásztorai tünjenek ki életszentségükkel. A szemináriumok nemcsak a tudás, hanem az élet-szentség iskolái is legyenek. S mivel a

zsinat utáni „megújulás” nevében egyes szemináriumok annyira szekularizálódtak, hogy a papnövendékeknek sem kötelező közös miséjük, sem elmélkedésük nincsen, gyónáshoz rendszeresen nem járnak, s ennek következtében nemcsak a ruházatban, hanem felfogásban, érületben a világhoz hasonultak, a szinodus a zsinat szellemében megköveteli, hogy a papnövendékek lelki nevelésben részesüljenek és az imából, elmélkedésből, lelkiolvasmányból, a bűnbánat szentségéből és az Eucharisziából igazi lelki táplálékot merítsenek és így hivatásukra előkészülhessenek.

AZ ÍTÉLET

(Folytatás az első oldalról)

Olti Vilmos azzal „menti meg” a helyzetet, hogy az igazságügyminiszterhez intézett levelet „elnapolás-indítvány”-nak fogja fel. — Alapi, a népjogász, megjegyzi: „a vádlott a főtárgyalást most ezen a módon próbálja elodáztatni”. Indítványozza, hogy a főtárgyalást „a mai napon meg kell tartani”. — Így került a Mindszenty ügy a Népjogászhoz és így lettek az el-lene emelt vádak a köztársaság védelméről szóló törvény értelmében bizonyítva. A törvénykönyv szolgált szerepkönyvül az Andrássy úton készült kihallgatási jegyzőkönyvnek, amit pedig a vádlott beismert, az szolgált bizonyítékul: A bíró még megbénított és alárendelt helyzetében sem hagyja beszélni a vádlottat. Ő kérdez és mindjárt ő felel is. A kihallgatási jegyzőkönyvek-re utal, mindig azokat olvassa fel, de úgy, hogy a vádlott csak igennel, vagy nemmel válaszolhat.

Emellett lehetetlen észre nem venni a kirakatper feltűnően „sürgős jellegét”. Mindszenty és társai ügyében 41. törvény által tiltott bűncselekményt állapítottak meg. Ehhez kihallgatták a hét vádlottat, a tanúkat, megvizsgálják a számos bűnjelet és a perben szereplő egyéb iratokat, leveleket; meghallgatják a vádbeszédeket, a védőbeszédeket, az utolsó szó jogán elhangzott felszólalásokat és megszerkesztik az ítéletet. — Senki egyik vádlottól sem kérdezte meg a tárgyalás alatt, hogy valóban elkövetete-e a neki tulajdonított cselekményt? Hogy valóban törvénybe ütközik-e, amit tett?

Ezekre a kérdésekre és válaszokra sohasem kerülhetett sor, mert hiszen a bíró és ügyész mellett a védőügyvéd is a rendőrségtől kapta megbízatását és utasításait. Ő sem a védelmet, hanem a vádat képviselte, mert mindenben csak szekundált a vádnak.

Hogy az igazságszolgáltatás milyen félelmetes és borzalmas megcsúfoláshoz vezet a rendőrség, az ügyész, a bíró és a védő összejátéka miatt, arról majd az összes magyar kirakatper napnál világosabban fognak tanuskodni egyszer, ha ezeket a pereket revideálják igazságos bírók, törvényes ügyészek és törvényes védelem mellett. Csak sajnós, a sok száz és száz áldozat, a halottak már nem fognak védekezni, mert már nem élnek. — Mert mikor kerül sor ezekre a rehabilitációs perekre? Mert ki fogja az 1947-es télen elítélt 140 ártatlan áldozatot, amely a kisgazdapárt teljes szétzúzásához vezetett, rehabilitálni? Vagy ki fogja az 1948 őszi rendezett, szintén Olti Vilmos elnöklete alatt lefolytatott földművelésügyi minisztérium-tisztviselőinek a perét, 100 halálos áldozatával rehabilitálni? Pedig ezek csak kiragadott, látványos példái a szocialista igazságszolgáltatásnak Magyarországon. Hol vannak azok a sokezek,

ma még névetelének, akiket egyenesen a népbírói ítéletekről hurcoltak ki az akasztófa alá és jeltelen tömegsírba temettek el?

És ki fogja Mindszenty Józsefet, Magyarország bíboros érsekét és primását rehabilitálni azokért a borzalmas megálázásokért, bántalmazásokért, amelyekkel őt emberi ronccsá és a végén a szégyenletes kirakatper áldozatává tették? Ki fogja, ki tudja ezt valaha rehabilitálni? — Senki, csak az igazságos Isteni Bíró — egyszer!

Vagy hol vannak azok a százezrek, akiket soha nem bocsátottak még népbírói ítélőszék elé sem, hanem parancsra „Pa zakazu” szállították ki Magyarországról és a többi szovjetmegszállta országokból Szibériába, vagy északra az Északi Sark mögé, és pusztultak el milliószámra a szörnyű tétlen, még szörnyűbb kiszolgáltatottságban? Ki fogja rehabilitálni ezeket a névtelen milliókat?

Pedig egyszer sorra kell kerülniük ezeknek is, mert enélkül nem lesz és nem is lehet sem Európában, sem a Nagyvilágban, emberi megbékülés.

De térjünk vissza Mindszentyre és az ítéletre. — Az ő elítélésével kapcsolatban írja: „Ha valamely peres eljárásban a védelem nem kapja meg az alapvető emberi jogoknak a gyakorlásához szükséges szabadságot... ha a védelem nem jut szóhoz, vagy egyáltalán nem is működhet, annak csak egyetlen oka és magyarázata lehet: a vádhatóság nem az érvek és bizonyítékok erejével, hanem erőszakkal vagy fondorlattal akarja a bíróval jóváhagyatni a hatalmi szóval már előre megalkotott ítéletet. Ez a 'Justizmord'!”

A védelem megbénítása az a tény, amely teljesen feltárja azt a feneketlen romlottságot, amely a bolsevista rendszer legmélyén húzódik meg. Ez a romlottság az emberi méltóság meggyalázásától sem riad vissza, valahányszor hatalmi célkitűzései útjából akadályokat akar elhárítani.

De nézzünk meg csak egy-két bűnjelet, amikkel a vád pl. a köztársaság megdöntését akarta alátámasztani (az Angliához és az Egyesült Államokhoz írt levélből:

„Kérem Angliának és az Egyesült Államoknak mint a szabadság és igazságosság védőinek és oltalmazóinak a segítségét. Állítsák meg ezt a mérhetetlen elnyomást és korrupciót, hogy a szegény magyar nép továbbra is tagja maradjon a keresztény európai kultúrában élő népek családjának...”

Nem a köztársaság megdöntéséhez, hanem a Kommunista Párt atrocitásának a megakadályozásához kértem segítséget az amerikaiaktól. Arra gondoltam, hogy a Jaltai Deklaráció elvei szerint a felszabadított Közép-Kelet-Európának szabad választásokat és szabad

(Folytatás a 3. oldalon)

Rottenburgi zsinat

Német nyelvterületen a Rottenburg-Stuttgart-i egyházmegye az egyetlen, amely 1985–86-ban zsinatot tartott „A Hit továbbadása a következő generáció számára” címmel.

Az egyházmegyei zsinatot szinódus névvel illetik, ezzel különböztetik meg az egyetemes zsinattól, amelyet konziliumnak (a latin concilium szóból) neveznek. Ez utóbbinak van határozati joga, míg a szinódus csupán „ajánlásokat” tehet az egyetemes egyház felé. Belső munkára, saját egyházmegyéje területén viszont szolgálhat lényeges és messzeható indításokkal, amiket sokan el is vártak.

A zsinat két főoknak köszönheti indulását: a tíz évvel ezelőtt tartott „össznémet” zsinaton minden egyházmegyéből csupán kisszámú delegátus vehetett részt. Ennek következtében a zsinat határozatai az egyház „felsőbb régióiban” születtek és nem jutottak el a keresztény hívekhez. A gyakran nehéz szövegekkel a plébániai hívek nem tudtak mit kezdeni. E zsinat gyakorlati értéke sok esetben megmaradt a nyomtatott papír, — később esetleg történelmi — értékénél.

A második kiváló ok az a riasztó tény volt, hogy amíg 1964-ben az évi számlálás során átlagban 53 % volt az egyházmegye vasárnapi miselátogatóinak száma, addig húsz évvel később e szám 21 %-ra süllyedt.

Ha hozzávesszük azt a tényt, hogy az egyház a gyermekeket és részben az ifjúságot mindig elérte, a felnőtteket viszont sokkal kevésbé, láthatjuk a fejlődés irányából a főként „gyermek, ifjúsági-időskori” pasztoráció hiányosságát. Ezt a helyzetet a 25–50 évesek viszonylag vékony rétege nem tudta feljavítani, sőt ennek a rétegnek nagyrésze lemorzsolódott az idők folyamán.

Moser Georg püspök a 25–50 éveket, akik lelki, szellemi és fizikai életük legtermékenyebb éveit élik — gyakran az egyházon kívül, vagy legalább is mellette — akarta bevonnai a hitéletbe és annak újraélesztésébe, a Szentlélektől áthatott továbbadására. E folyamat indítását célozza a zsinat címe.

Moser püspök úr megkérte a híveket, tegyenek csoportosan vagy egyénekenként javaslatokat, hogyan lehetne a hitéletet aktívra tenni a mai nehéz helyzet és a megváltozott körülmények ellenére is.

Rengeteg írás, vélemény, kérés és javaslat érkezett be, amelyeket a zsinat elnöksége szétosztott a szakterületek megtárgyalására alakult bizottságok között.

Hét bizottságot alakítottak — többek között: teológiai, az egyházközségi pasztorációs, családi, hitoktatási, prédikációs és liturgiai, segítőszolgálati (diakónia) bizottságot. Ezek a feldolgozandó területek szerint albizottságokra oszlottak. A munka az albizottságokban indult, az általuk elkészített anyagot a bizottságok plenáris üléseken csiszolták tovább a jóváhagyásig. Ez a szöveg került a szinódus ülésére.

A zsinat első ülészaka 1985 októberében ült össze és kerekén 300 újabb javaslatot adtak be a résztvevők. A szerkesztőbizottság — amelyet erre a célra hoztak létre — dolgozta be a meglévő szövegbe a kiegészítéseket, valamint az új meglátásokat.

Néhány kiragadott gondolat a javaslatok tömegéből: „Az egyházi fejlődés iránya a megváltozott körülmények között”; „Új feladatok az egyház életében”; „A felnőtt hívek bevonása az egyházközségi pasztorációba”; „A hitoktatás összehangolása az egyházközségi munkával”; „Az ifjúság fokozottabb megjele-

Még egyszer Gergely Jenő könyvéről

„A Katolikus Egyház Magyarországon”

Katolikus Egyházzal foglalkozó története akar lenni.

Ezzel a könyvével — mint maga írja — az objektív történetírást a múlttal való nyílt szembenézés alapján akarja szolgálni.

Sajnos, könyvében nem a Katolikus Egyház legújabb történetéről van szó, hanem a magyar Kommunista Pártnak a Katolikus Egyházzal szemben kezdettől fogva folytatott ellenséges egyházpolitikájáról. Már az a tény, hogy könyvét Miklós Imre, az ÁEH „mindenható” elnöke lektorálta, elég bizonyíték arra, hogy a szerző művét a Párt legfelsőbb engedélyével írta és rendelkezésére állt — lábjegyzeteiből világosan kitűnik — még a Magyarországon ma zárolt történelmi anyag, pl. Mindszenty bíboros emlékiratai, az Állami Egyházügyi Hivatal levéltára a maga ún. folyó anyagával.

Gergely Jenőnek ezenkívül a magyar püspöki karnak 1945–1951 között lefolyt konferenciájának a jegyzőkönyvei is rendelkezésére álltak. Ezeket is az ÁEH levéltárából vette. Az állami hatóságok 1951-ben jutottak ezeknek a jegyzőkönyveknek a birtokába.

Ebből következik, hogy a könyv a Párt egyenes utasítására íródott és a célja az, hogy a párt politikáját új, engedékenyebb stílusával alátámassza. A párt egyben revideálta a magyar katolikus

egyházzal szembeni politikáját a módszereiben. Az idők változtak az 50-es évek óta, az általános politikai világhelyzet is változott azóta, tehát ma már nem lehet az Egyházzal mint a történelmi vádlottak padjára ültetett Egyházzal tárgyalni, hanem mint partnerrel. A változás tehát mindössze taktikai.

Már ebből is következik, hogy Gergely Jenő munkája nem lehet sem tudományos, sem objektív. Pedig a szerző rengeteg történelmi anyagot, képet és egyéb dokumentumot, statisztikákat hoz könyvében. Megnyerő, tetszetős nyelve megtéveszti a nagyközönséget, mert hiszen először olvasnak marxista szerző tollából, hogy pl. Rákosi módszereiben az Egyházzal szemben „túlzott” — (nem tévedett!).

Azt is bevallja, hogy a Grösz-per után az Egyházat gyakorlatilag állami felügyelet alá kellett helyezniük, mert hiszen a reakciós Mindszenty után, akit a szerző szerint is ki kellett kapcsolni a magyar életből (Rákosi megjegyzése), egyszer és mindenkorra meg kellett szüntetniük egy újabb államellenes összeesküvés veszélyét.

Gergely Jenő a kommunista pártot, úgy mint 1946-ban, ma is egyszerűen a demokráciával és a magyar haladással, sőt, ami még több, a magyar állammal (Folytatás a 4. oldalon)

AZ ÍTÉLET

(Folytatás a 2. oldalról)

kormányokat ígértek, nem engedik szovjet gyarmattá átalakítani az ezeréves keresztény Magyarországot. (Sajnos, e levélváltások győztek meg arról, hogy a jaltai nyilatkozat sem egyéb, mint általánosságokat tartalmazó, szép elvi deklaráció.)

„E leveleimet bűnjelként mutogatta Olti a tárgyalás alatt...”

Mindszenty szerint: „Valódi bűneim: küzdöttem a bolsevizmus hatalmi túlkapásai ellen; féltettem a vallásszabadságot, amit az Alkotmány ünnepélyesen biztosított; védtem az egyházi iskolákat, a hitoktatáshoz való jogot, hogy megakadályozzam a materialista nevelési és oktatási monopólium bevezetését. Százszáz Mária- napokat rendeztem.”

Ezzel szemben az egész bírói eljárás alatt Magyarországszerte harsogtak a tömegmédiák: „Bíráik előtt állnak az árulók, Mindszentyvel az élen, aki hűtlenné vált a krisztusi tanításhoz, aki burkolt politikai jelszavakkal és titkos összeesküvéssel akarta romlásba vinni a magyar népet és megfosztani azt demokratikus vívmányaitól. Az éber rendőrség azonban leleplezte a kémek, összeesküvők és valutaüzérek bűnszövetkezetét... a Népbíróság hozza meg a megérdemelt, legszigorúbb ítéletet”

Mindszenty: „Az utolsó szó jogán elmondott beszédem az én fogalmazványom...”

Ehhez XII. Pius pápa nyilatkozata: „Nem mellőzhetjük annak az ítéletnek az említését, amelyet a civilizált világ erről a perről alkotott: Először is, a tárgyalásnak túl gyors és ezért könnyen gyanússá vált lefolyását... a ravaszul mesterkélt vádak és ennek a főpapnak a testi állapotát... amely állapotban törékeny és lélekben ingatag lény né vált az... az a kivételesen érlyes ember olyannyira, hogy viselkedése vád, nem a vádlott, de az őt elítélőkkel szemben.”

Mindebben egyetlen egy dolog vált világossá: az egész peres eljárásnak fő-

célja az volt, hogy megrendítsék Magyarországon a Katolikus Egyházat, azt remélve, amit a Szentírás mond: „Megverem a pásztort és elszélednek a nyáj juhái” (Mt 26.31).

A Mindszenty per és ítélet egy küzdelmes és heroikus korszakot zárt le a 2. világháború után Magyarországon. Mintha Mindszentyvel kialudt volna az utolsó láng a szabadság és az emberibb élet után Magyarországon. — De mindig a meglepetések népe és országa voltunk: 1956-ban olyan váratlanul és olyan erővel lobbant föl ez a láng, hogy lángbaborította volna nemcsak Magyarországot, hanem az egész világot, ha a gyáva, megalkuvó Nyugaton is akadtak volna bátrak és hősök. — Nem akadtak! — Mindszenty rezignációval írja azután, hogy élete legnagyobb keresztjét, a száműzetést, VI. Pál pápa, a legfőbb tekintély szavára vette vállaira.

„... az igazságtalan ítélet sok gondot okozott Rákosi Mátyás elvtársnak és utódainak. Különösen a Kádár-rendszer szorították a körülmények a politikai perek áldozatainak rehabilitálására... de a rehabilitálást csak akkor engedték meg, ha a törvénytelenéget a Kommunista Párt tagjaival szemben követték el. Más balandók... legfeljebb megalázó amnesztiát kérhettek, vagy kínáltak fel nekik. — Nem rehabilitáltak, még a Vatikánnal folytatott tárgyalások idején sem; pedig az ország elhagyására egyik feltételként ezt jelöltem meg... Elítéltem hagytam el Hazámat!”

A rendszer nem merete Mindszenty kezébe adni az amnesztiát, hanem utána küldték ki külföldre. Erre ő az alábbi levelet írta az igazságügyminiszternek: „Pár nap múltán, hogy Hazámat elhagytam, arról értesültem, hogy rendszerük amnesztiát küldött utánam. Ezt az amnesztiát, amelyet az elmúlt 15 év alatt sem kértem és fogadtam el, most is visszautasítom azzal, hogy a „Justizmord” jóvátétele csak rehabilitáció lehet és semmi más!”

Az „Életünk” januári számában közzöltünk egy ismertetést a könyvről. — Azóta alkalmunk volt megismerkedni magával a könyvvel.

Gergely Jenőt bemutattuk már olvasóinknak 1984-ben, a „Politikai Pályák” tanulmánykötetben Mindszenty Józsefről megjelent portréjával kapcsolatban. — Ez volt az első hivatalos írás, amely Mindszentyről 1949-es elítélésétől Magyarországon megjelent. Őszintén meg kell vallanunk, hogy ez a tanulmány szimpatikusabb színben mutatta meg nekünk Gergely Jenőt, a budapesti egyetem bölcsészeti karának docensét, aki úgylátszik a Pártnak hivatalosan a

HARSÁNYI LAJOS (1883–1959):

Húsvéthajnali varázs

*A kert fölött az éj subog.
A fák, mint örök állnak.
Még itt kísért borzalma a
Nagyypénteki halálnak.
De hirtelen egy villanás
Cikáz a kerten végig.
A Getsemaneh bokrai
A villanást megérik.*

*A hajnal ébred. Annak a
Gyémánt-szeme sugárzik?
— Nem, nem! Valaki jár itt!*

*A kertnek útja még sötét,
De rajta kavics roppan.
Valaki némán átleg
S megáll a tar bokorban.
Egy kismadárnak felnyílik
Trillára termett ajka
És füttyögő ezüst sípon
Ijedt dal tör ki rajta.*

*A hajnalt érzi a madár?
Annak veri trilláit?
— Nem, nem! Valaki jár itt!*

*Az árnyék mozdul hirtelen.
Az alvó kert felébred.
Szent borzalommal néz körül
A bokrokon az élet.
A fák között valaki áll.
Fehér ruhája lebben.
Angyal-sereg gyűl hirtelen
A Getsemaneh-kertben.*

*Az utat végig térdelik.
A hajnal felsugárzik...
— A Megfeszített jár itt!*

nése az egyház területén”; „A hit továbbadása a házasságban (egymás részére) és a családban (a gyermekek számára)”; „A vasárnap visszahódítandó értéke”; „Az egyház újraértékelt szertetszolgálat”; „A papszentelés szentségének megerősítése”; „Egyház, politika, misztika és testvériség”.

A második ülészaka 1986. február 24–28-ig végleges formába öntötte, illetve jóváhagyta az előirányzott javaslatokat és megállapításokat.

*

Humor a zsinat margóján

Moser püspök: Kaiser úr tegnap nem volt jelen. Ma köszöntjük őt tegnap született egészséges leánykájával együtt! (Nagy taps.)

Kaiser: Köszönöm a kedves fogadtatást! Gyermekeim a rózsafüzér ünnepén született és a szülőorvost Dr. Rosenkranz-nak (rózsafüzérnek) hívják. (Óriási taps.)

Moser püspök: Remélem, „Szinodáliának” fogják hívni a kislányt?

Fejős Ottó

Katolikusok helyzete Kínában

Jelenleg Kínában van egy roppant probléma. — Annak idején Mao Cse-tung sürgette a népszaporodást. Eredményképpen a népesség túlhaladta a milliárdot. Most a Kommunista Párt elrendelte, hogy fiatal házaspároknak csak egy gyereke lehet. De a kínai nép fejből nem könnyű kiverni a több ezer éves felfogást, hogy a fiúgyermek fontos. — Ezért sok lánygyermeket azonnal a születés után megölnék, abban a reményben, hogy a következő fiú lesz.

Szemtanú jelentése szerint volt egy fiatal házaspár egy hét éves kislánnyal. De az asszony újrászült, nagy öröme ez alkalommal fiúgyermeket. Hamarosan megjelent a pártmegbíztott és azt mondta nekik: „Tudjátok mit kell csinálni?!“ — A kislány is megértette. Mondta édes-

MÉG EGYSZER...

(Folytatás a 3. oldalról)

és a magyar néppel azonosítja. Az 1956-os forradalmat mint reakciós ellenforradalmat, sőt mint nemzeti és népellenes aktust tartja nyilván. — Az Apostoli Szentszék fáradozásait, hogy a magyar egyház helyzetén segítsen, még ma is a magyar állam belügyeibe való beavatkozásnak tartja. A magyar ifjúsággal való foglalkozás még ma is államellenes összeesküvés számba megy.

Annak ellenére, hogy minden anyag rendelkezésére állt az íróknak, nemcsak elhallgat tényeket, de tudatosan történelmi valótlanosságokat is állít. Ilyen szemszedett hazugságot százával lehetne hozni kisterjedelmű könyvből, mint pl. amikor azt állítja, hogy az ideiglenes magyar kormány tiltakozott Mindszenty magyar prímási kinevezése ellen, — amikor azt állítja, hogy 1946-ban egyházi intézményekben államellenes szervezkedésekre került sor, — amikor azt állítja, hogy a katolikus iskolákat és tanácsokat azért tiltották meg, mert szovjetellenes agitációk és támadások fészkei voltak, — továbbá amikor azt mondja, hogy Angelo Rotta pápai nunciust a Szálasi kormány elismerése miatt tiltotta ki Budapestről a Szövetséges Ellenőrző Bizottság. Nem a Bizottság távolította el a nunciust, hanem a szovjet városparancsnok. — Az sem igaz ezt mindenkinek tudta és tudja Magyarországon, hogy a katolikus hívek, tanítók, stb., nem a katolikus iskolák ellen, hanem mellett foglaltak állást. Ez volt a többség.

És végül Gergely Jenő még ma is azt állítja, hogy Mindszenty József 1956. november 3-i rádióbeszédében az egyházi nagybirtokok visszaállítását követelte.

Még csak annyit: Gergely könyvében az 1949-es népszámlálás adatai szerint, amikor a „felszabadulás“ után először és utoljára feltűntették a lakosság felekezeti hovatartozását is, az ország 9.204.000 lakosából kerekén 6,5 millió vallotta magát, — kommunista érában, Mindszenty elítélése után — katolikusnak. Az ország lakosságának 70,3%-a. Ugyanakkor felekezetnélkülinek csak 12.291 személy. Kérdezzük ezután: Hogy lehetett és hogy lehet ezt a nyomasztó többséget, amelynek múltja és történelme összenőtt ezer éven át a magyar nép múltjával és történelmével, egyenlő súlyllyal venni, mint a 12.291 felekezetnélkülit? Mert szerintünk a kommunisták elvből ateisták, felekezetnélküliek. — Te-tejére fordított világ ez, akárhogy is csűrjük-csavarjuk és már nagyon ideje volna, hogy a történelemíráshoz Magyarországon ne ilyen mércével fogjanak hozzá.

Hazai figyelő

anyjának: „Mama, én nem eszem sokat. Majd gondját viselem öcsikének, csak ne bántsatok“. „Nem, nem“ — nyugtatta az anyja. De néhány nap múlva apanyja „kirándulásra“ vitték a kislányt és a folyóba fojtották.

(*Újabban megengedik a fiatal házassoknak a második gyermeket is, ha az első leány volt. Szerk.*)

A kínai kommunista párt irányelve, amit az 1982-es államalkotmány lefektetett, hogy Kínában a vallások függetlenek a külföldi egyházaktól. De tartanak barátságos viszonyt a megfelelő külföldi vallásos testülettel. — Ennek következtében a buddhisták már az 50-es évek óta látogatnak más buddhista országokat. Ugyanígy a mohamedánok és bizonyos protestáns testületek is.

A katolikusokban nem bíznak. Ezért csak 1981-ben engedték őket résztvenni külföldi katolikus gyűléseken. De itt is csak a Rómától elkülönült ún. „Hazafias katolikus egyházat“. — T.i. most Kínában két katolikus egyház van: a Rómához, amely mindenben hűségesen Rómát követi, és az ún. „hazafias“ vagy „államhű“ egyház, amely tagadja Róma jogát a püspökök kinevezésére, saját maga választja püspökeit, meghatározza az egyházmegye határait, megtiltja a keresztiséget 18 év alattiaknak, megtiltja a templomon kívüli vallásoktatást, engedelmeskedik a kormánynak a születésszabályozásban.

Ezzel az „államegyházzal“ akarja a kommunista párt letörni a többségben lévő és Rómához hű katolikusokat.

Ladányi László SJ

MAGYAR PÜSPÖK ÍRÁSA EGY MARXISTA LAPBAN

Első ízben jelent meg Cserhádi József pécsi megyéspüspök írása: „Keresztények és marxisták“ címmel, a „Világosság“ c. folyóiratban. — Nem véletlenül kapta ez a kilencoldalas tanulmány ezt az alcímet: „Negyven év után átfogóbb dialógusra van szükségünk“. Ezt az igényt konkretizálja is: „Új, előbbrevívó párbeszéd csak akkor lesz lehetséges, ha most már végső elszántsággal lépünk fel a másik felet érintő kölcsönös előítéletek ellen.“ — Cserhádi püspök itt első sorban arra a bebizonyítottan téves marxista várakozásra gondolt, miszerint a jólét növekedésével elhal a vallás, az egyház évei tehát meg vannak számlálva... a valóság mást eredményezett. Párbeszédet csak pluralista szemlélet tesz lehetővé. Fel kell hagyni azzal, hogy a történelmi egyházat a vádlottak padjára ültessék állandóan olyan ideológiák, amelyek a nemzet életében még nem bizonyították be egyedül uralkodó szerepük jogosságát. „A vallásos emberek jelenlétét és a velük szembeni állami és társadalmi elkötelezettség vállalását, mint a pluralizmus egyik legsarkalatosabb mai tételét állítja oda.“ ... a „szegény Jézus“ követői nem uralkodni kívánnak, hanem másokért élni. Ahogy rohamosan csökken a papok létszáma, a világi hívek felelősségtudata és felelősségvállalása olyan mértékben növekedik, míg ezzel szemben a vallástalanság nyomában járó elvilágiasodás (szekularizáció) kitermelte a közönyt mind a vallási, mind a humánus értékekkel szemben. A kis közösségek, mint cseppben a tenger, az egyház megújult önértelmezését tükrözik. Ennek lényege az ember szolgálata, a „diakónia“.

Egy mondatba összesűrítve: Az egyházak feladata nemcsak a keresztény ér-

Özséb esztergomi kanonok boldoggáavatása

Január 18-án hivatalosan is megindult a kánoni eljárás Özséb esztergomi kanonok boldoggáavatásáért.

Esztergomi Özsébet századokon keresztül bensőségesen tisztelte a magyar egyház, de mindazok a nemzetek is, ahol a Pálos szerzetesek otthonra találtak. Már kétszer is a történelem folyamán megindult boldoggáavatása irányában a kezdeményezés, de a mostoha történelmi sorok valahogy mindig megghiúsította.

Boldog Özséb 1200 körül született Esztergomban. Szülei a Szent István alapította káptalani iskolába járatják. Ebben az iskolában később maga is tanított, miután pappá szentelték. Életírója, Gyöngyösi Gergely szerint olyan filozófiát tanított, amellyel nemcsak emberek tetszését, hanem Isten tetszését vívta ki. Később esztergomi kanonok lett és minden jövedelmét a szegények közt osztotta ki. Mellette olvasott, tanult, könyveket írt. A kánonjogban kiválóan jártas volt. A tatárjárás után még négy évig, 1242 után, még segítette az anyagi, erkölcsi és lelki romok eltakarítását. Aztán lemondott kanonokságáról és érseke, Vancsai István engedélyével, 1246-ban Szántó közelében remeteéletet kezdett. Hármasszobor alatti a forrás mellé letelepedt a Szentkeresztet. In cruce salutis! (A keresztben az üdvösség!) Később rendjét is a Szentkereszt Testvéreinek hívták.

Híres látomása: az erdőben sok apró, egymás felé futó lángnyelvet látott. Ennek hatása alatt kezdte összegyűjteni a tatárjárás után a hazai erdőkben ve-

zekelő magyar remeteket. 1250-ben Pilisszántó közelében, a Kesztöci völgy fölött elhúzódo magaslaton a Szentkereszt megtalálása emlékére egy kis templomot épített. Ehhez a templomhoz egy kolostor csatlakozott. Ezután sorjában végigjárta az ország remeteit. Járt Pécs mellett, ahol a remeték már húsz éve közös életet éltek. Majd Rómába ment, ahol Aquinói Szent Tamás támogatásával IV. Orbán pápa jóváhagyta az új rendet és Pál veszprémi püspököt bízta meg az ideiglenes rendi szabályzat elkészítésével. Özséb 20 éven át irányította a Pilishegységben a rendjét, melyet Remete Szent Pál oltalmába helyezett. Az 1256-os esztergomi zsinaton, mint tartományfőnök vett részt és így írta alá magát: „Eusebios, prior prov. ord. S. Pauli primi eremiteae“. — 1270 január 20-án halt meg Pilisszentkereszten. Rendje a végleges egyházi jóváhagyást 1308-ban kapta meg. Ekkor vették át Szent Ágoston rendi szabályait a szerzetesi életre.

Hazánkban 1950-ben már öt házban éltek pálosok, amikor feloszlatták őket. Ma 300 körül van a pálos szerzetesek száma a világ különböző tájain: 11 lengyelországi, 1 horvát, 1 római, 1 svéd és 3 amerikai házban. Ők a Csensztohovai híres Mária-kegyhely gondozói.

ii. János Pál pápa 1983. január 25-én kelt apostoli konstitúciójában újjászervezte a boldoggáavatási eljárás rendjét. A szentség hírében elhunyt hívők életét a helyi püspököknek kell megvizsgálni és a tiszteletüket helyben hagyni.

A vallás szerepe a mai társadalomban

Tomka Miklós, hazai szociológus, statisztikai adatokat közöl. Ezek elsősorban a magyar társadalomra vonatkoznak, de szerinte is világjelenség, amit kifejeznek.

A 40-es évek végéig még minden gyermeket megkereszteltek, minden halottat egyházi temetésben részesítettek, a házasságokat a templomban kötötték. — 1970/71-ben már a keresztelések és temetések 4/5-ét, a házasságkötéseknek pedig már csak a felét végezték egyházi szertartással. Ez az arány 1983-ban már 20 %-kal csökkent. A 40-es évek végén a felnőtt népesség (vidékek szerint változó) 30–60 %-ig vett részt a vasárnap-i istentiszteleten. Napjainkban ez az arány negyedére csökkent.

Tomka adatai főleg városokra és nagyobb községekre vonatkoznak. De ezek is tartalmazzák azokat az eseteket, amikor a keresztelést, a házasságot titokban végzik el a hívek a templomokban, vagy magánlakásokon.

Ugyanakkor megállapítja, hogy napjainkban kis közösségekben és azokon kívül is a fiatalok, városiak és magasabb képzettségűek körében, növekedik és elmélyül a vallásosság.

Tomka Miklós „A Kritika“ hasábjain elfelejti, vagy szándékosan nem említi meg a magyar elvilágiasodás erőszakos, nem természetes okait. Ez elsősorban a kommunista rendszerrel együtt járó materialista és ateista ideológia következménye, amely az ifjúságot minden esz-közzel igyekszik elszakítani az Egyház és a család vallásos befolyása alól, abban a meggyőződésben, hogy így az öregek kihalásával létrejön a szocialista és ateista új társadalom. — Ebben a véle-tékek továbbadása, hanem a humanista eszmék, az ősi európai és keresztény gyökerekből táplálkozó emberkép meg-örzvése és védelme.

ményükben nemcsak Magyarországon tévedtek a kommunisták, hanem magában a Szovjetunióban is, ahol pont az ifjúság körében új vallásos reneszánsz van ébredőben. (—)

A sok írások tengeréből egybe-szedni, értelmesen megválogatni, rendbe-hozni, helyesen kimondani a régi bölcseségtől ismert igazságokat: új munka és mi dolgunk.

Pázmány Péter

A TÖRÖK HÓDOLTSÁG ALÓLI FELSZABADULÁSOK ÉVE

Az idén nemcsak Buda török alóli felszabadításának 300 éves jubileumát ünnepli az ország, de nagyon sok más híres városunkét is. Így pl. Pécs városát. 1936-ban Pécs városa az egész országra szólóan ünnepelte meg a fölszabadulás 250. évét. A gyönyörű pécsi székesegyház előtti téren Újházy György Missa solemnis-ét adta elő négyszáz válogatott énekes, és 120 tagú filharmonikus zenekar csillogtatta meg művészetét.

Újházy György, az akkori főrendező, így nyilatkozott: „Az épített színpadon a megnyílt égi világ jelenik meg és külön síkon foglal helyet az ember, a földi világ, melyet a kórus képvisel. Mintegy ezer szereplőt, pontosan 936 személyt kellett mozgatnom.

Pécsett Nádor Tamás régész és kultúrtörténész sokszáz éves port vert le a most feltárt világhírű mauzóleumról és sok már törökhódoltság előtti és alatti emlékről.

Igaz, Pécsett van az „urán város“ is, amelyhez nekünk nincsen közünk, mert a Szovjet tette rá a kezét. De a 300 éves felszabadulást mégis csak illenék megünnepelni. — Hol? — Ott áll még ma is a szépséges négytornyú dóm és előtte a Dómtér!?

CSER-PALKOVICS ISTVÁN SJ.:

Árpádházi Szent Erzsébet

III. rész

A kortársak, elsősorban a szegények és betegek megítélése szerint Erzsébet oly példás és szent életet élt, hogy meggyőződésük szerint Isten öt jutalmul a szentek dicsőségében részesíti és közbenjárására, s a sírban nyugvó teteme jelenlétében csodákat művel. Erre a bizalomra utalnak a három napig felravalozott holttest körül történetekről készült korabeli feljegyzések. Nagy tömegek tódultak a ravatal közelébe; nemcsak ruháiból, a terítőkől, kendőkből metszettek le darabokat és vittek magukkal ereklye gyanánt, de voltak, akik a füleket és a mellbimbókat távolították el hasonló céllal.

A temetés utáni napon egy sokat szenvedett cisztercita szerzetes lett az első csodás gyógyulás részese. A következő hetek-hónapok további gyógyulásokat hoztak, amelyekről a Szent Ferenc kórházban pontos följegyzéseket készítettek. A feltűnő események hírére csakhamar megindult a hívek, főleg a betegek zarándoklata Marburgba. A város keresett zarándokhely lett. A sírnál történt csodás gyógyulások pontos kivizsgálása során orvostörténeti és szociológiai szempontból meglepő adatok váltak ismeretessé: a középkori egyszerű nép inséges helyzetéről, a fertőző betegségek széleskörű ártalmairól, a legfeljebb 30—40 éves korhatárt megért férfiak-nők életküzdelmeiről. De a gyógyulások és zarándoklatok — amelyek az életszentség hírében elhunyt Erzsébet közbenjárásának és személye vonzásának hatására szinte tömegmozgalommá szélesedtek — teszik érthetővé a Szent tiszteletének többirányú, gyors elterjedését.

Beszámolók tudósítanak a gyógyulást keresők betegségeiről és szerencsétlenségek áldozatairól. Főként vakok, bénák, és nyavalyatörösök járultak a sírhoz, vagy vittek oda vízbefultakat s egyéb halottakat. Lovon, kocsin, vagy a hozzá tartozók, jóbarátok vállán igyekeztek célhoz jutni. Voltak akik mankón vándoroltak-vergődtek a sírhoz és sokan meztelül tettek meg nagy utakat; 80-100 km-ről is jöttek, volt aki 350 km-es, veszélyes és költséges utat tett meg és tanuskodott betegségéről és csodás gyógyulásáról. Feltűnő volt a meggyógyult gyermekek nagy száma: ezeknek több, mint a fele volt 14 éven aluli, köztük a gyógyult leányok száma 43 %-ot tett ki. (A középkorban egyébként a nők-leányok sokat szenvedtek a szeretetlenség, durva erőszak és eltaszítottság miatt, több esetben szándékosan végeztek velük. Ilyen körülmények között nagy volt a gyógyulásra szoruló leányok száma.)

Megható történetről értesít Pray György történetíró 1770-ben, Nagyszombatban kiadott Erzsébet-életrajzában. Leírja, hogy az egyik esztergomi család korán elhunyt leányát a szülők hazánkból 30 napos úton Marburgba vitték, ahol a halott gyermek a Szent közbenjárására életre kelt. A tehetős szülők nagyszegű adományt juttattak a templomnak és boldogan tértek vissza Magyarországra. Az egészséges, felnőtt leány később IV. Béla király Erzsébet nevű leányát kísértte el bajor földre a hercegi udvarba, maga pedig a regensburgi domonkos apácák klostromába lépett, ott a nővérek főnöknője lett és erényes életével tűnt ki. A föltűnő

csoda már nem került a szenttéavatás előtti tanúvallomások jegyzőkönyveibe — sok más csodával együtt. Egyébként a fölvetett jegyzőkönyvek, életrajzok, krónikaírók mintegy 16 halott feltámasztásáról értesítenek.

Egy-egy ismertté vált új gyógyulás csak fokozta a betegek érdeklődését, reményét és növelte a zarándokok számát. Figyelemreméltó volt a népi ájtatosság megnyilatkozása Erzsébet segítségül hívásában. Rövid fohászok-ímák szövegei maradtak fenn, amelyek az egyszerű könyörgés vagy az ultimatív, nyomatékos követelés formáit mutatják a gyógyulás kimaradása ese-

ÁRPÁDHÁZI SZENT ERZSÉBET

Az idősebb Hans Holbein (1465 körül — 1524) festménye. — München, Alte Pinakothek.

tére. Följegyzések történetek fogadalmak teljesítéséről és kegyes adományokról; az évenként vállalt zarándoklat és meghatározott pénzösszeg felajánlása mellett gyertyák s a meggyógyult végtagok hátrahagyott viasz-másai emlékeztettek a gyógyult zarándokok hálájára.

A sírnál történt csodás gyógyulások a Szent közbenjárásának voltak kézzelfogható jelei. Mint életében, úgy holta után is ő maradt az önzetlenül segítő Szent Özvegy.

MARBURGI KONRÁD, A SZENT GYÓNTATÓJA

nagy igyekezettel gyűjtve az imameghallgatások adatait, Rómához fordult a szenttéavatás érdekében. 1232. augusztus 11-én a meghívott, illetékes mainzi érsek, Siegfried jelenlétében a híveket lelkes beszédben arra szólította föl, hogy másnap az érsek előtt tanuskodjanak a csodás gyógyulásról. Sok marburgi és környékbéli hívő jelent meg és esküvel erősített vallomásaikat jegyzőkönyvbe vették. Konrád ezek után a 60 csodáról készült jegyzőkönyveket, egy rövid Erzsébet-életrajzot és a kísérő levelet rövidesen megküldte a pápai hivatalnak. Ez a kézhezvett anyagot kevésnek és hiányosnak ítélte. A további eljárás érdekében pontos utasításokat adott és 1232 októberében Marburgban pápai bizottságot állított föl újabb kihallgatások és részletesebb adatfelvételek céljából. A bizottság — Siegfried mainzi érsek, Raimund eberbachi ciszterci apát és Konrád, a volt gyóntató személyében — 1233 februárjában fejezte be munkáját: 600 tanút hallgatott ki és 106 csodás gyógyulást ismert el. Márciusban ezek az akták is Rómába kerültek. Ez év nyarán Marburgi Konrád erőszakos halála azonban megakasz-

totta a szenttéavatást előkészítő munkálatokat, hiszen ő volt ezek lelke és az ügy legfőbb szorgalmazója.

IX. Gergely pápa 1234 októberében újabb bizottságot nevezett ki Konrád, a hildesheimi püspök vezetésével. A régi csodás gyógyulásokat új sorrendben osztályozták és 23 további új imameghallgatást fogadtak el. Körlevél útján szólították föl a rendkívüli gyógyulások részeseit, vagy tanúit, hogy 1235. január 1-én Marburgban jelenjenek meg. A hildesheimi püspök és Hermann georgenthalai ciszt. apát végezték a kihallgatásokat. Pontos munkájuk kiterjedt az előbb fölvetett jegyzőkönyvek ellenőrzésére és összehasonlítására is.

A SZENTTÉAVATÁSI ELŐMUNKÁLATOK

során a domonkosok, premonstreiek és ferencesek mellett dícséretes szerepük volt a ciszterci rend tagjainak. Több apátjukat a pápai bizottságokba nevezték ki, ahol tanúkat hallgattak ki és apáti pecsétjeikkel hitelesítették a fölvetett jegyzőkönyveket. Közülük említésre méltó Raimund eberbachi apát, aki nagy odaadással végezte lelkiismeretes munkáját és titkárnak segítségével 43 csodás gyógyulást jegyzett fel, és ezenkívül a saját, rendkívüli gyógyulását, mint tanú maga is igazolta. Azonkívül Albert arnsbergi, Ludwig hersfeldi, Hermann georgenthalai apát, a heisterbachi Cäsarius prior, noviciusmester és rendtörténeti író, aki személyes tapasztalata alapján írta meg Erzsébet első nagy életrajzát az 1236—37-es években. A rövid életrajz még gyóntatójától s a beszámoló Erzsébet kórházi működéséről eljutottak több cisztercita kolostorba és ott gondosan őrizték azokat. A szászországi Alzelle kolostora tulajdonában volt évszázadokig az a pergament-kódex, amely Erzsébet szenttéavatási ünnepeiről tudósít a részletek pontos leírásával. (Ma a lipcei egyet. könyvtár tulajdona.) Mindezek bizonyítékai a rend Erzsébet tiszteletének. Fontos esemény volt ilyen vonatkozásban, hogy a szenttéavatás évében (1235) egybehívott cisztercita rendi nagygyűlés, a franciaországi Citeaux-ban elhatározta, hogy Szent Erzsébet-napját az egész rend november 19-én ünnepelje meg.

A szentéletű Erzsébet közbenjárásának tulajdonított csodák egybefoglalt leírása (Miracula felicitis Elyzabeth) a második pápai bizottság munkája volt és a sírnál történt rendkívüli események legátfogóbb gyűjteményének bizonyult. Másik legfőbb feladata volt Erzsébet részletes éleleírásának az elkészítése. Ezért kihallgatták Erzsébet két társnőjét (Guda és Isentrud), akik öt éves kora óta mellette voltak és Marburgba is elkísérték. Vallomást tettek kórházi munkatársnői (Erzsébet, Irmgard és Hildegund), akikkel együtt tevékenykedett a betegek gondozásában. (Libellus de dictis quatuor ancillarum s. Elisabeth confectus.) A tanúk sorát a marburgi plébános és egyéb kórházi alkalmazottak egészítették ki. Az esküvel megerősített vallomások alapján állította össze a bizottság Erzsébetnek új, és fontos részletekre kiterjedő életrajzát. (Vita sanctae Elyzabet.)

A PÁPAI UTASÍTÁSOKHOZ HÍVEN

végzett kihallgatások szövegei az Erzsébet-életrajzzal együtt 1235 tavaszán jutottak el Perugia-ba, ahol IX. Gergely pápa udvarával 1234 ősze óta tartóz-

kodott. Bernhard buchi ciszt. apát, Magister Salomon domonkos hitszónok és a német lovagrendbe lépett, volt tart. gróf Konrád (Erzsébet sógora) kapták a megbízatást, hogy más szerzetesek és lovagok kíséretében az egybegyűjtött okiratokat a pápának ünnepélyesen átadják. A marburgi küldöttség magával vitte sok püspök, apát, fejedelmi udvarok és nemes emberek leveleit is, amelyekben íróik a pápához, mint a kereszténység fejéhez fordulnak, alázatosan kérve Erzsébet szenttéavatását.

A lepecsételt tanúkihallgatási jegyzőkönyvek és a gondosan összeállított Erzsébet-életrajz adatai szolgáltak alapul a szenttéavatást megelőző tárgyalások számára, amelyek még ebben az évben Erzsébet oltárraemeléséhez vezettek.

[Az eredeti okmányok s szövegeik, bevezető, vagy kísérő levelekkel együtt, csak másolatokban maradtak fenn; ezek Marburgban, a pápa környezetében, vagy kolostorokban készültek. A franciaországi Cambrai város több Erzsébet-emléket őriz. Kolostorában (Saint Sepulcre), a 13. században készült nagyértékű kéziratos kódex a városi könyvtárban látható. Írói a szentünkről szóló részben a második pápai bizottság (1235 január 1.) tanúkihallgatási jegyzőkönyveinek hű másolatát vették alapul. Szakutatók szerint ez a kódex és a budapesti Orsz. Széchényi Könyvtárban 1975 óta őrzött, 13/14. századból való pergament kézirat adja vissza a legeredőbb formában az említett protokollumok szövegét.

A Szent Erzsébet életére és szenttéavatására vonatkozó életrajzok, krónikák s beszámolók kézzel írott kódexei s az ősnymtatványok, illetve azok másolatai Európa úgyszólván minden nagyobb közönyvtárban és egyházi gyűjteményeiben megtalálhatók. Keletkezésük idején gyorsan váltak ismeretessé és kiegészítéseik vagy átdolgozásuk révén lettek az egész közép- és újkori Erzsébet-hagyomány ihletőivé. De ma is úgy kell tekintenünk őket, mint a szentünkre vonatkozó ismereteink ősi, központi forrásait.] (Folytatjuk)

A VILÁGEGYHÁZ PÁPJAINAK SZÁMA

1983-ban több mint 406.000; 6 %-kal kevesebb, mint 1973-ban. A világi papoké 5 %-kal —, a szerzetespapoké 8 %-kal csökkent.

1983-ban 100 papra 17 újmisést, 18 meghalt és 3 kilépett pap jutott. Azonban örvendetes az újmisést papok létszáma, 1979-ig csökkent, azóta folyamatosan nő.

*

A PAPI HIVATÁSOKRÓL

A veszprémi egyházmegye idei 3. körleveléből. A papok hivatása az, „hogy jelenvalóvá tegyék számunkra a megváltó Krisztust: igéjében, szentségeiben, főleg az eucharisztikus áldozatban... — Ezért, ha nincs pap, aki igét hirdessen, nincs kiben hinnünk. Ha nincs aki bemutatssa a szentmisét, ha nincs pap, aki kereszteljen, aki feloldozzon, aki megerősítsen a betegek szentségével, megáldja házasságunkat, stb., akkor hogy találkozunk Jézussal? — Kérjük az Aratás Urát, küldjön bátor munkásokat aratásába.”

A veszprémi egyházmegye azzal az örvendetes hírrel lepte meg a magyar katolikusokat, hogy az idén 6 újmisést papot szentelnek.

Esseni házaspár keres tarokk-partnert. Választ „Ruhrvidék” jeligére a Szerkesztőségbe kér.

Budapestben élő 36 éves nő házasság céljából megismerkedne Nyugaton élő férfival. Választ „Szolid” jeligére a Szerkesztőségbe kér.

Hazai figyelő

SÚLYOS BÁNYASZERENCSETLENSÉG

Február hónapban a mecseki szénbányák vasasi üzemében fejtésomlás során súlyos bányászserencsetlenség történt; hat magyar és öt lengyel bányász halt meg.

Pécsen az Ágoston-téri plébániatemplomban, február 23-án 120 lengyel és ugyanannyi magyar bányász és családtagjaik részvételével mutatták be értük a gyázmiséjét. Ugyancsak a többi vasasi és pécssomogyi templomokban is voltak engedelmelől istentiszteletek. A Pécs-Belvárosi plébániatemplomban (az egykori „Dzsami”) ünnepi requiem volt a bányászserencsetlenség áldozataiért.

A szerencsetlenség közelebbi kiváltóoka előttünk ismeretlen.

Tüntetés március 15-én Budapesten

Az 1848-as szabadságharc emlékülnepe, március 15-én, vagy 700 fiatal, többnyire diák, vonult a Nemzeti Múzeumtól a Petőfi szoborhoz nemzetiszínű zászlókkal, hazafias dalokat énekelve, meg a „Nemzeti dal!” szavazva a Dunakorzón a szobor felé. Amikor a rendőrség két személyt letartóztatott, heves tiltakozásra, majd üléssztrájkra került sor. Ugyanakkor a Lánchídon más magyaroktól, akik ott tüntettek, a rendőrség elvette a személyazonosságát igazolványt.

MEGDÖBBENTŐ A HAZAI ÖNGYILKOSSÁGSTATISZTIKA

A múlt évben ezer ember közül 46 volt öngyilkos. Így a magyar 10,65 millióból kerekén 5.000 vetett véget saját kezével életének.

Összehasonlítással: Görögországban ezer emberből csak 3 ember lett öngyilkos. — A környékünkön élő külföldiek számára is rejtélyes ez a szám. Elgondolkodtat az azonban az a körülmény, hogy az öngyilkossági statisztikában a világon a 2. helyen a finnek állnak. Rokon nép! Ebből egyesek arra következtetnek, hogy sötét népi vonás ez a finn-ugoroknál?

Történelmünkbe visszapiillantva, nemzeti tragédiáink 1848 és az 1920-as évek emelték fel hosszú időre az öngyilkossági statisztikát. — Ma, az egyke és az elvándorlás következtében megüresedett magyar otthonok, magukra maradt aszszonyokkal és öregemberekkel némi magyarizációt adnak az életunalomra. De ott szerepelnek a statisztikánkban az egész fiatalok, akiknél koruknál fogva is a legnagyobbak kellene lenni az életösztönnek. — Itt főleg családi okokra kell következtetnünk és erkölcsiakra. Sem a család, sem az iskola, sem a jövő ígérete nem tartják vissza a még éretlen fiatal, hirtelen, rövidzárlatos tettektől.

IVÁNCSA ÚJ TEMPLOMOT KAPOTT

„Negyven évig kiállottak itt a kövek”, ahogy a templomszenteléskor dörögte a szavalókórus, míg végre templom lett belőlük. A templom története a régi és tipikusan magyar: 1942-ben már kiásták az alapokat, beszerezték az építőanyagot, aztán közbejött a háború... Évek jöttek, évek múltak — az építőanyag nagyrészt elhordták, de a 80-as években komolyan hozzáláttak és gyönyörű, modern templom lett belőle.

Már egyszer, nagyon régen, az 1300-as években volt a községnek temploma. A plébános nevét is feljegyezte a helyi krónika: Márton pap-nak hívták. — Hogy aztán hova lett a pap, mi lett a templommal — 1907-ig nem tudni semmit. — Ez is magyar sorskép.

1907-től volt itt kis kápolna. Az első világháború óta működött az önálló egyházközség. Minden plébános tervbevette, hogy templomot épít, míg végre a mostani, Fóti János, a Jóistent kérte, hogy segítse építeni. És megtörtént a csoda! 1986-ra állt a gyönyörű kőtemplom. Nem is títustemplom, hanem egyéni terv szerint az imára kulcsolt kéz stílusában. — Az új templommal beköltözött ebbe a protestáns és katolikus viszályoktól megtépázott faluba a bizalom, a remény és a béke katolikusok és reformátusok között. — Erre adott áldást Szakos Gyula megyéspüspök a templom felszentelésekor.

MECSETET KAPNAK MAGYARORSZÁGON A MOHAMEDÁNOK

Magyarországon jelenleg 40.000 muzulmán él. Ezeknek eddig sem imahegyük, sem vallásos egyesületük nem volt. Privát helyeken, vagy magányosan álló minaretek árnyékában végezték vallási ájtatosságukat.

Most a magyar kormány Szigetváron alapjaiból újra felépíti az egykori Ali-Pasa mecsetet, amely a török háborúk után kezdetben katolikus templomul szolgált.

Hol is - vagy - hogy is állunk?

Kétségtelen, hogy Nyugaton a keleti államok közül (csatlósállamok) Magyarországnak van a legjobb híre és a legjobb sajtója. — Azonban „nem minden arany ami fénylik”. A „maszek kapitalizmus” tömött kirakatai sokszor csak kirakatok. Mögöttük nincstelenség és főleg pénztelenség lappang. Nincs igazán tőkénk, nincsenek igazi állandó európai piacaink, nem vagyunk igazában beintegrálva Nyugaton sehová. Nincsenek igazi, tartós hiteleink. Egyszóval, nem tartozunk Nyugathoz, a nyugati piachoz, és erre a körülményre újabban figyelmetet a szovjet nyiltan is.

De, minek köszönhetjük ezt a különös besorolást és bánásmódot? — Talán elsősorban annak, hogy minden derű- és borúlátásnak ellenére a történelem megtanított reális látásra. — A „józan magyar parasztgondolkodás” előbb-utóbb minden ideológiai ködösítésen átlát. 40 év alatt meglátta azt, hogy a vallás nem ópium, hanem az élet sokkal mélyebb és komolyabb értelmezése, mint azt a materialisták próbálták a magyar néppel elhitetni.

Lehet, hogy a magyar ember — különösen az ifjúság — elszokott a hittantól, a templomtól, de nem lett igazi dogmatikus materialista és főleg, idegen maradt neki az ateista világnézet. (Lásd bázis csoportok.) — Azt is megtapasztalták a saját bőrükön, mi a szocializmus és főleg mi a szocialista igazságszolgáltatás. — Igaz, hogy Magyarországon 900 ezer tagot tart nyilván a Párt, de ezek távolról sem meggyőződéses kommunisták, még „elvtársak” sem! Ezek éppen a szocialista igazságszolgáltatás részrehajlása miatt választották a pártot és minden ajtót előttük kitaró pártkönyvecskét. Ez a helyzet befelé.

Kifelé a magyar ember hamar rájött arra, hogy Moszkva érdeke nem magyar érdek, és hogy mindazok, akik Moszkva szekerét húzzák, nem igazi barátai a magyar népnek és a magyar ügynek, akármilyen poszton is álljanak. Azt is tudják, hogy az áldott magyar föld gyümölcsének, munkájának és kincseinek a javát Moszkva fölzi le: neki mindenből már csak a selejtje jut.

PÜSPÖKI LÁTOGATÁS ÉS ÖKUMENIKUS ÜNNEP A PÁRIZSI MISSZIÓBAN

Vasárnap, 1986. február 9-én a Magyar Kat. Misszió párizsi otthonában nagyszabású ünnepség volt püspöki látogatással, az ökumenizmus jegyében.

A szentmisét Msgr. Michel Coloni, a párizsi érsekség segédpüspöke mutatta be a helyi magyar lelkéssel együtt, amelyen résztvettek P. Bozsoky Gerő ferences atya, nagytiszteletű dr. Kulifay Imre ref. lelkész, a missziókban együtt imádkozó hívek ritkán látott nagy sokasága, katolikus és protestáns részről. Az ünnep fényét emelte a díszbe öltözött Málta Lovagok képviselője, de Lentulay d. V. György franciaországi vezetőjükkal az élen.

A püspököt dr. Leh Tibor az M. T. elnöke, Nt. dr. Kulifay Imre ref. lelkész és P. dr. Ruzsik helyi lelkész köszöntötték. A szentmise alatt M. et Mme Pierre Gazin művészi számai, Pósa Bába gyönyörű éneke növelték a hívők áhítatát.

A szentmise után a pohárköszöntőt Mme Boudet Edith mondta francia nyelven, de lelkes magyar szívvel. Sokan vették körül a püspök urat és köszönték meg az érsekség gondos figyel-

mét misszióink iránt. Az ebédre a jelenlevők egy része a büffében talált helyet a püspök úr társaságában, de ugyanakkor már a felső helységben is felállították az asztalokat az ügyes rendezők. A Horváth, Havas, Raksányi családok és lelkes segítő gárdájuk kitűnően látták el a rendezés áldozatos munkáját. A sok finom süteményt a hölgyek nemes szívvel ajándékozták a misszióknak.

A kellemes, vidám, magyar ünnep, magyar muzikával, vidám hangulatban egész késő estig tartott.

A magyar misszió

CSALÁDVÉDELEM NYUGAT-NÉMETORSZÁGBAN

Az 1986 év döntő jelentőségű a családpolitikában. A szociális juttatásokban és az adózás terén 100 év óta először veszik tekintetbe egy édesanya munkáját a családjáért, általános nemzetszociális szempontból. A gyermekes családok évi adókedvezménye és egyéb juttatások 10 milliárd D-márkát tesznek ki.

A családért, a gyermekért végzett munka egy édesanyánál beleszámít a nyugdíjába. Minden gyerek után, aki 1986 január 1-től születik, az édesanya 10 hónapi szabadságot kap (átválthatja a férjére is!) és az édesanyák a szabadidő alatt havonként 600 márkat kapnak.

Minden asszony, aki 1986. január 1-e után nyugdíjat igényel, minden gyermeke után, akit világrahozott és felnevelt, egy teljes évet igényelhet még a nyugdíjához. Mivel közben a nyugdíjigényt 15 évről 5 évre szállították le, egy édesanya, aki öt gyermeket nevelt fel, már csak ezért nyugdíjat igényelhet. Ezenkívül sok adókedvezményben részesülnek. Kétgyermekes családok keresetéből 19.734 DM adómentes. Ezenkívül gyermekenként 2.484 márkaival emelkedik még évenként az adómentesség.

Ennek a családpolitikának az a célja, hogy a törvényhozó megadja a házasságnak és a családnak azt a megbecsülést és értékítéletet, amit a család az egész társadalomra és nemzetre jelent. — A nemzet jövőjét a gyermekes családok biztosítják.

A CIRIL ÉS METÓD

jubileumi ünnepségek óta Csehszlovákiában öntudatosodott a katolikuság. Még emlékszünk a velehrádi (Metodius sírhelye) esetre, ahol a belügyminiszter, Bilak, pártszólamokkal próbálta átfunkcionálni Szent Metód akkori szerepét. A hatalmas közönség egyszerűen kinevette. Szeptember 15-én volt ismét egy zarándoklat. Ezen a ferencesek tilalom ellenére, 1950 óta először jelentek meg ferences ruhában. Ahol a 86 éves prágai érsek, Tomasek, csak megjelent, a nép spontán lelkesedéssel ünnepelte az ő „szeretett bíboros atyját”, és elénekelte a pápai himnuszt.

A napokban kaptuk a hírt, hogy 38 évi megjelenés után, január elsejével, a Bukarestben nyomtatott „Művelődés” c. folyóirat, a romániai magyar közművelődés irányító és serkentő folyóirata, — ahogy a jelentés tapintatosan fogalmazza — „átalakult”. Ezután „Cintarea Romaniei” címmel jelenik meg, természetesen román nyelven. Csak egy műsormellékletet adnak ki továbbra is magyarul.

Mit kell ehhez még hozzá tenni???

befektetésektől. A Duna-medence együtartozását kihangsúlyozó mindenfajta kulturális kezdeményezést is gyanakodva figyel Moszkva. ●

A BURGENLANDI MAGYARSÁG STATISZTIKÁJA

1971-ben 5.673 személy vallotta magát magyarnak. 1981-ben már csak 4.147. A legnagyobb méretű visszaesés Őrszigeten van: 26%. Örvedetes Alsóór 7%-os növekedése. Felsőpulyán a szám változatlan. Felsőörött 210 személy vallotta magát magyarnak, de emellett két nyelvűnek, magyar-német, 1.139. — A burgenlandi magyarok 60%-a az Őrségben él. Százalékban a legtöbbben Alsóörött: 88%. Alsóörnek magyar plébánosa van, könyvtára, falumúzeuma, citeraegyesülete és sportegyesülete. Itt az öntudat és önbizalom magyar szempontból elmélyült.

A SZOVJET GYANAKVÁSSAL FIGYELI MAGYARORSZÁGOT

A „Die Welt” német újság egyik januári cikkében felhívta olvasói figyelmét a Pravda január 22-i számában „A kölcsönösség határai” című cikkre, amely Magyarországgal foglalkozik. Különösen a nyugati államokhoz való kapcsolatait és a Nyugatról beáramló idegenforgalmat kritizálja és veszélyesnek tartja. — Nyugatról polgári ideológiák, nézetek és szocialistaellenes propaganda árasztják el az országot. Nyomatékosan óvja a Szovjet Magyarországot a nyugati államokkal való közös vállalkozásoktól és

Az élet könyvéből

BELGIUM

Brüsszel: **abbé Leopold Bressens** (82), a Magyar Ház jötevője, Carlos Bressens testvére, márc. 1-én; — **Baranyai János** (78) febr. 23-án hirtelen meghalt. Temetése febr. 28-án volt Ixellesben; — **Novák Jánosné** szül. **Szalmári Erzsébet** (73) febr. 28-án. Temetése márc. 4-én Ixellesben; — **Szili Kálmán** (72), Vigi Franciska férje márc. 3-án hirtelen elhunyt. Temetése márc. 5-én az Ixelles-i temetőben volt. — Imádkozzunk értük!

Liège: A Szentkereszttségben részesültek: **Bodson René**, René és Stefkó Éva fia, **Biersel**; — **Michaux Laura**, Alain és Kobra Katalin lánya, **Mons**; — **Böröcz Marika**, József és Birnie Muriel lánya, **Lanklaar**; — **Novitz Cedric**, János és Digne Jeanine fia, **Ailleur**; — **Tzouannopoulos Spyros**, Dimitri és Komlós Marianne fia, **Athén**; — **Verhaegen Jonathan**, Freddy és Szalachy Nicolette fia, **Gent**; — **Hubermont Matild Éva Erzsébet**, Etienne és Kubik Dóri lánya, **Tournai**. — Isten áldása kísérje őket!

Elhunytak az Úrban: Sevcsik Kelemené szül. **Jovanoviczi Amália**, 83 é., **Liège**; — **Nagy Zoltán**, Kreisz Róza férje, 76 é., **Genk**; — **Dobos György**, 49 é., **Liège** (Tótszerdahelyen temették). — Nyugodjanak Isten békéjében!

LEUVENI ÖREGDIÁKOK, FIGYELEM!

A Leuven-i Egyetem öregdiákjai július 5-én és 6-án rendezik meg találkozójukat Leuvenben. Minden volt diákot családjával együtt szeretettel vár a rendezőség.

Az érdeklődők jelentkezzenek az alábbi címen: **Igó-Kemenes Julka**, F-01210 Moëns (F.V.) 12. **La Corbière**, Codex 6 bis, Tel.: 0033 / 504 057 14

FRANCIAORSZÁG

Párizs: Halálozás: Lakatos Károly, Issy Les Moulinaux-ban; — **Darida Márton**, Les Lilas-ban; — **Auer Lászlóné, Edith**, Párizsban (1986. február 1.).

NÉMETORSZÁG

Köln: Keresztelés: Tordy Sidney Sándor, Tordy Kornél és Poráda Ingrid kislánya, született 1985. szept. 25-én, keresztelték 1986. február 2-án.

München: Halálozás: Márkus Györgyné szül. **Baranyai Ilona** március 8-án, 83 éves korában elhunyt. A müncheni Nordfriedhofban temették. Az egésztestű szentmisét márc. 14-én Frank Miklós tartotta a bogenhauseni St. Georg templomban. — Nyugodjon békében!

Weingarten: Halálozás: Pédery Gyuláné szül. **Schmidt Ilona**, Budapesten 1981-ben, elhunyt 1986. márc. 1-én, temetése márc. 5-én volt a teltangyi temetőben. — Nyugodjék békében!

OLASZORSZÁG

Keresztelés: Catania: 1985. szept. 8-án Marco, Biondo Santi és Majdik Éva gyermeke; — **Ferrara: febr. 1. Alessandro**, Dr. Ing. Gian Oberto Bonani és Tamás Melinda gyermeke. — **Forlì: jan. 12. Katalin**, Negretti Arturo és Áros Mária harmadik gyermeke. — Isten áldása kísérje őket!

Házasság: Palermo: Avv. Trombino és Szijártó Vilma esküvője március 15-én. — Gratulálunk!

Halálozás: Meran: Özv. Talamini Luiginé szül. **Szabó Rozália**, 1985. nov. 29-én, 88 éves; — **Özv. Montiné szül. De Bon Béatrix**, dec. 12-én, 88 éves; — **Róma: Reister Lajosné szül. Neroni Amália**, jan. 2-án, 75 éves; — **Özv. Jacobone Paoloné szül. Szakácsy Aranka**, jan. 26-án, 70 éves; — **Özv. Gr. Sztáray Mihályné szül. Baitrok Irén**, febr. 11-én, 76 éves; — **Milano: Dr. Csöpey Dénes**, a Szeu-rén Máltai Lovagrend tagja, jan. 31-én, 79 éves korában. — Milánóban mindenki ismerte, hiszen vagy negyven éve lakolt a városban, résztvett magyar megmozdulásokban s amíg egészsége engedte, jelen volt a magyar szentmiséken. Koporsóját címeres magyar zászlónk fedte. — Nyugodjanak mindannyian Isten békéjében!

SVÁJC

Bern: Elsőáldozók: Baka Éva és Péter, Demény Alexandra, Erős Dénes és Tamás, Lukovics Michel és Limbach Tanja április 6-án, Fehérvasárnap járulnak az Úr asztalához.

Halálozás: Makó Ferencné szül. Schuster Anna, 1903, a betegek szentségével ellátva febr. 21-én halt meg a Lindenhof kórházban. Temetése a Brengarten temető kápolnájából febr. 26-án, gyász-mise febr. 27-én volt. — Nyugodjék békében!

*

HÚSVÉTI GONDOLATOK

A bécsi Életkönyvből: — „Jézus közeledik... számárháton, nem lovassreggel, mint Nagy Sándor, Xerxes, vagy Napóleon. Nem erőszakkal, hanem szelíden, — alázattal közelít... És sír Jeruzsálem fölött. Jeruzsálem, Jeruzsálem! Hányszor akartam összegyűjteni fiaid és leányaid, mint ahogy a tyúk összegyűjti szárnya alatti kicsinyeit, de Te nem akartad... — Ezek a szavak mindannyiunkhoz szólnak.”

*

A Stuttgarti Életkönyvből: — Az egyház nem halad a korrallal. Megtart oly rég idejétmúlt dolgokat, mint pl. a böjt is. — Ha azonban a képeslapokat lapozzuk, alig találunk olyant, amelyben nem hirdetik a soványítókurák fontosságát és a diéták modernségét... — Az emberek nem veszik észre, hogy ezek is tulajdonképpen a böjtöt ajánlják! — Csak persze, a forma más: modern! Önmaguknak akarnak tetszeni, és nem az Istennek!

*

A párizsi Életkönyvből: — Míg jól megy minden, addig könnyű közömbösen, vagy könnyelműen elmenni a kereszt előtt. — Mikor azonban elérkeznek az élet sötét, szenvedéssel teli órái, mikor már nincs többé emberi vigasz, hol van a végső oltalom, menedék? — Csak a keresztben függő Krisztus és a kereszt mellett álló Fájdalmas Anya.

*

Végül idézünk P. Angelus „Üzenetéből: — Amióta Szent István halála előtt Mária oltalmába ajánlotta eláruló népét, tisztelete sok-sok formában megnyilatkozik hazánkban. Az ország pénze 1848-ig a Máriás. Protestáns fejedelmek: Bocskay, Bethlen, és a két Rákóczi György csak úgy veretnek Máriásokat, mint a katolikus II. Rákóczi Ferenc... Ahogy a nemkatolikus Vak Bottyán és Damjanich János kardpengéjén a Nagyszony képét villogtattal... (Mind-szenty, 1946-ban elhangzott beszédéből.)

A buenos airesi magyar lelkész, Domonkos László atya leveléből: „A nagyon meleg nyarat talán már átvészeltük, ...ma egy zivatar lehűtötte a levegőt. Tegnap abban a hőségben látogattam meg két öreg beteget. Az egyik még ismerete nagyapámat meg édesapámat: szülőfalumból jött el vagy hatvan esztendője. A másik vagy 60 km-re lakik, egyedül... felesége tavaly halt meg. Szegény jó Béla bácsi, a lélek már csak hálalni jár belé. Amikor este hazaérkeztem, majdnem én is a melegtől és a fáradtságtól az ágyba estem.” (Évekkel ezelőtt súlyos autóbalesete volt, nehezen tudott kilábalni belőle.)

„Liszt-évre készülünk mi is; ebben az évben, születésének 175., halálának pedig 100. évfordulója lesz. — Őt hangversenytervezünk, amelyből az egyik a Mindszentynumban lesz. Azonkívül két bélyegkiállítás is tervbe van véve, az egyik úgyszintén a Mindszentynumban.

Aztán egy másik érdekesség: A Szentatának jövő esztendei argentinai látogatásával kapcsolatos. — Pár évvel ezelőtt a teológiai fakultás fiókintézetének megnyitására komponáltam egy ünnepi egyházi dallamot: „Tu es Pedro” — Te vagy Péter! (P. Domonkos t.i. nagy zenész!). — Most az ukrán énekkar nagyra kérte tőlem el a kompozíciót, mert szeretnék énekelni, ha a Szentatya a templomukat meglátogatja. — Természetesen életem egyik legnagyobb öröme lenne!”

Kastlban diakónust szentelt a püspök

Öröm és lelkesedés töltötte el a kastli Magyar Gimnázium diákjait és tanárait, amikor megtudták, hogy az iskola egykori végzettjét, **Molnár Ottót**, Kastlban szenteli diakónussá Karl Braun eichstätti megyéspüspök. Örömet okozott, mert ő az első jelentkező papi szolgálatra nemcsak a gimnázium végzettjei, de a magyar emigráció fiataljai közül is. Kíváncsiságot is ébresztett, mert ilyen nem látott még Kastl.

Lázás készülődéssel kezdtük: Az iskola lelkésze, István atya, az asszisztenciát szervezte meg a felső osztályos fiú-növendékekkel. Az énektanár, Zsongor Kálmán az iskola leánykarával gyakorolt. Az előkészületeket összehangolta az iskola igazgatója, dr. Ritter Márton.

1986. március 1-én, este 6 órakor a vártemplom harangjainak zúgása jelezte az ünnepi nagymise kezdetét. A hideg ellenére is megtöltötték a templom padjait az iskola növendékei és a helybeli hívek. Felzúgott Horváth István tanár orgonajátéka és a leánykórus Halmos László „Ecce Sacerdos” éneke alatt bevonult a főhajón keresztül, a szentelendőt és a püspököt kísérő asszisztencia.

A szentélyben a püspök mellett voltak a németországi magyar lelkészek képviselői: Szőke János püspöki helynök, Valentiny Géza főlelkész és több magyar lelkész. Az oltár előtt egyik oldalon ünneplőbe öltözött diákok az iskolazászlóval, — a másik oldalon cserkészegyenruhás fiatalok a nemzeti zászlóval és a cserkészzászlóval álltak díszőrséget. Mután Mészáros Enikő, képviselőbe öltözött 8. osztályos diáklány köszöntötte a püspök urat, elkezdődött a szentmise.

Felvétel a Magyar Gimnáziumba

A bajorországi Kastlban működő Magyar Gimnázium felvételt hirdet az 1986-87-es tanévre. Felvételre jelentkezhet minden olyan egészséges fiú vagy leány, aki legalább az elemi iskola 4. osztályát, vagy a gimnázium (ill. annak megfelelő más iskolát, mint pl. általános iskola, stb.) magasabb osztályát sikerrel elvégezte.

A Magyar Gimnázium a bajor kultuszminisztérium által engedélyezett nyelvi tagozatú magániskola, amelynek tanítási nyelve a magyar, a további nyelvek tanítási sorrendje: német (5. osztálytól), angol (7. osztálytól) és latin illetve francia (9. osztálytól, választás szerint).

Mivel a tanítás nyelve magyar, elvár-

Nyári magyar iskola

AZ USÁBAN, A MAGYARSÁG SZOLGÁLATÁRA

A Magyar Cserkészszövetség 1986. július 5-től 26-ig tartja három tagozatos nyári iskoláját a Sik Sándor Cserkészparkban, Fillmore, NY-ban.

A - tagozat: magyarul beszélő, 8–14 éves gyermekek számára. A jelentkezőktől alapfokú magyar tudást kívánunk, mert minden foglalkozás — a játék és szórakozás is — magyarul folyik. A magyar közösségben élés az ország (világ) fiatalosságának megmutatja, hogy nyelvünk drága örökség. Nem „csodabogár” az, akit szülei kétnyelvűsége nevelnek. Az oktatás, a gyermekek tudását és korát alapul véve, 4 osztályban folyik.

B - tagozat: a 14–16 éves fiatalokat, akik a nyári iskola osztályait már eredménnyel elvégezték, szeretettel várjuk elmélyítő oktatásra.

C - tagozat: középiskolai szintű magyarságismereti tanfolyam. 16 éven felüli, jó magyar nyelvtudású fiatalok számára. Ez a program történelmi, vagy földrajzi érettségi vizsgára készíti elő a fiatalokat. Három hetes tanulás után vizsgabizottság előtt adnak számot tudásukról, írásban és szóban. Ezt a hosszú tanítási tapasztalattal rendelkező, tan-könyvíró, Bócsay Zoltán vezeti.

Az evangélium és szentbeszéd után következett a diakónusszentelés. Molnár Ottó jelöltet nevével szólította a püspök. Ő előlépett. Nyugodt, nyílt tekintetű fiatalember állt a püspök előtt. Milyen gondolatok töltötték be ekkor lelkét? — Nem tudhatom. Csak azt, hogy teljesült az óhaja, Kastlban kapta meg a papi rend első fokozatát; ott ahol ifjúságának annyi kedves és feladatoktól terhes évét töltötte, és ahol most is sok lelkes diák tanul magyarul és készül az életre... A szentelő püspök kérdésére: — készen állsz-e Isten népének szolgálatára?, Molnár Ottó válaszolt: — készen állok! Ekkor a diakónusi rend átadására a püspök kezét a szentelendő fejére tette: felszentelte.

Ezután az első kastli diák diakónusként állt az oltár mellé, és papi rendfokozata szerint segédkezett a főpapi-misében. Ünneplősen folytatódott a szentmise, magyar-, latin- és német nyelvű énekek váltották egymást.

A szentmisét és szentelési ünnepséget bezáró „Te Deum” éneklése alatt mindenki hálát adhatott... A sekrestyében a püspök úr elbeszélgetett Molnár Ottó édesanyjával, testvéreivel és a Magyar Gimnázium tanáraival.

Mikor lát Kastl ismét ilyet?... Az ifjú levitának azt kívánjuk, hogy leendő híveinek meleg szíve táplálja lelkesedését, legyen hű tanúja Krisztusnak és barátja az embereknek!

Fehér István

Térben távol, de lélekben együtt ünnepelt veled Ottó, volt latintanárod

Harangozó Ferenc

juk, hogy a tanulók a magyar nyelvet beszéljék, vagy legalábbis megértsék. Magyarul nem beszélő tanulóknak külön kurzusokat rendezünk. Ebben az esetben azonban lehet, hogy a magyarul nem beszélő tanuló évet veszít.

A tanulókat külön leány- és fiúinternátusban helyezük el. A leányinternátust katolikus szerzetesnők vezetik. Iskolánk fenntartója a Magyar Iskolabizottság (Ungarischer Schulverein).

Érdeklődők a következő címen jelentkezhetnek: **Ung. Gymnasium Kastl, Klosterburg 2, D-8455 Kastl. Tel.: (09625) 249 vagy 542.**

Jelentkezési határidő: 1986 június 1.

Igazgatóság

KÉRJÜK OLVASÓINKAT, HOGY ELŐFIZETÉSÜKET RENDEZZÉK!

FELHÍVÁS

Bajorországban élő nem hivatásos magyar képzőművészek (Freizeitkünstler) részvételével ez év őszén kiállítását tervezzük Münchenben. A szükséges kezdeti lépések megtételéhez kérjük az érdeklődő művészek mielőbbi jelentkezését a következő címen: Ungarischer Kulturbund e. V., Zweibrückenstr. 2/IV, D-8000 München 2.

Rövidesen megjelenik!

Kölley György:

ÉRTETEK ÉS MIATTATOK

című kb. 200 oldalas önéletrajza.

A megrendítő könyv a cserkészlet betiltásától az orosz fogságon és a hazai börtönökön keresztül a nyugati cserkészéletig mindenről beszámol. Az utolsó 40 év hiteles kortörténeti dokumentuma.

Megrendelhető a szerző címén: Oberföhringer Str. 40, D-8000 München 81. Ára US \$ 12,—, vagy DM 25,—. Az összeget a szerző nevére kitöltött csekken, vagy „Förderer der Ung. Pfadfinder e.V., Postscheck München, Kto.-Nr. 1314 19-804 „Értetek és miattatok“ megjelöléssel.

Amerikában, Kölley atya húgánál: Dr. Oszlányi Katalin, 234 Electric Avenue, Monterey Park, California 91754, USA. Telefon (310) 570 0116.

Az előfizetési díjat vagy könyvrendelések árát kérjük **Postacsek-kontókra vagy postán** (ne bankon!) keresztül átutalni!

Használja ki!
FORDÍTÁS, ASYL/NÉMETSÉG,
BIZTOSÍTÁS

Évtizedes tapasztalattal hiteles dipl. + műszaki + tudományos + egyéb fordítás: **legrövidebb határidővel + kedvező áron.** Asyl (Zirndorf előtt!) + németégi + jogi ügyek. Előnyös autó + élet + minden egyéb biztosítás, segély. **Önállóknak** külön programok! **LÉVAI** August, 4300 Essen, Lehnsgrund 24. Telefon 02 01 / 71 15 82.

HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!

Hirdetéseket csak a hirdetési díj befizetése után tudunk közölni!

ÚJDONSÁG! MEGJELENT!

Borbándi Gyula:

A MAGYAR EMIGRÁCIÓ ÉLETRAJZA
1945 — 1985

Megrendelhető: Büchergilde — Könyvbarátok Köre (Schweiz), Mühlstiegrain 18, CH-4125 Riehen, és minden magyar könyvkereskedésben — Ára: DM 62,—

Rupp László hites törvényszéki fordító, vállalt fordításokat magyarról németre és németről magyarra. Postfach 162, D-8000 München 1. — ☎ (0 89) 53 02 35.

DIÓSZEGHY TIBOR, hites tolmács és fordító, magyar - német és német - magyar. Németországban tanácsadás, állampolgársági és menekültügyi kérdésekben, valamint peres ügyekben segít. Daimlerstr. 249, D - 4040 Neuss. Telefon (0 21 01) 54 13 17.

FÉNYKÉPEZŐGÉPEK — FOTOMUNKÁK
PASSFOTO

FOTO DOBOS

Rindermarkt 16

8000 München 2 - Telefon (0 89) 26 51 22

HIRDETÉSEK

Merényi István, Magyarország, Lefkovic Vilmos utca 29, H-4029 Debrecen — levelezne 30—40 év közötti hölgygel, vagy úrral magyar, esetleg német nyelven.

Budapesten — Moszkva tértől 5 perc-re — június 20-tól szeptember 1-ig, szoba-hallos, fürdőszoba, konyha lakás kiadó. — Választ: „Szép nyaralás“ jelíge a kiadóba kérek.

BÉLYEGGYŰJTŐK!
Minden magyar bélyeget hiányjegyik alapján szállítunk! — Kérje ajánlatunkat! —
Specialitások: Levelek - Ritkaságok - Zeppelinrepülések - Tévényomatok - Különlegességek állandó vétele és eladása.
Kérje díjtalan készletjegyünköt. Postacím: **TAL AG Abt. Philatelie Postfach 631, CH-9001 St. Gallen**

Az „Újváry GRIFF“ kiadó értesíti t. ügyfeleit, hogy könyvmegrendeléseiket a következő címre küldjék a jövőben: **UNGARISCHER BUCHVERSAND, Zweibrückenstr. 2/IV, D-8000 München 2. Telefon (0 89) 29 43 76.**

NEMZETŐR KÖNYVEK DM

Tollas Tibor: Forgószélben	
Válogatott versek, 250 old. füzve	30,—
vászonkötésben	38,—
Fehérvári István: Szovjetvilág Magyarországon 1945 — 1956	35,—
füzve	45,—
keménykötésben	45,—
Szolcsenyicin: Gulag csak II. kötet.	
Oroszból fordította Szenté Imre.	30,—
Rozanich István: A másik partról (versek)	12,—
Dálnoki Veress Lajos: Magyarország honvédelme a II. világháborúban (3 kötet)	80,—
vászonkötésben	

Megrendelhető a könyv árának beküldésével: Nemzetőr, Ferchenbachstr. 88, D-8000 München 50, BRD címen.

„TÉNY“ Ungarische Spezialitäten

Inh.: O. Bayer

Kreitmayerstr. 26 - 8000 München 2
Telefon (0 89) 1 29 63 93 DM

Egri Bikavér	7,30
Alföldi Olaszrizling I.	5,70
Alföldi Kékfrankos I.	5,70
Abasári Rizling 0,7	5,95
Debrői Hárslevelű	6,80
Badacsonyi Kéknyelű	7,20
Badacsonyi Szürkebarát	7,30
Soproni Kékfrankos	6,80
Villányi Burgundi	7,30
Hajósi Cabernet	7,30
Boglári Olaszrizling	6,—
Boglári Kékfrankos	6,—
Boglári Cabernet-rosé	6,—
Csopaki Rizling	6,80
Zöldszilváni	7,30
Tokaji Aszú 4 puttonyos	14,50
Tokaji Aszú 3 puttonyos	12,50
Vilmos körtepálinka	24,50
Császárkörte	19,50
Kecskeméti barackpálinka	27,—
Cseresznye pálinka	24,50
Szilvapálinka	17,50
Kosher Szilva pálinka 0,8	32,—
Hubertus	21,—
Beverage Bitters 0,5 lit.	17,—
Pick szalámi	kg 27,—
Csabai	kg 25,—
Gyulai	kg 23,—
Házi kolbász	kg 19,—
Kalocsai tarhonya	1/2 kg 3,60
Nagykoktatésza	1/2 kg 3,50
Paprika káposztával	0,7 lit 4,90
Hegyes erőspaprika	4,90
Hegyes csípőspaprika	4,90
Disznósajt	kg 12,50
Véres- májashurka	kg 13,—
Gulyáskrém tubus	1,80

— Üvegárút is szállítunk —

VÁMMENTES KÜLDEMÉNYEK
MAGYARORSZÁGRA!!!

Külföldi befizetők ajándéka — magyarországi rokonok / barátok részére.

Ajándék autók, színes TV-k, fotócikek és egyéb műszaki / háztartási gépek.

Ajándék csomagok vagy szabadválasztású Élelmiszer utalványok.

Öröklakások — üdültetések — külföldi nyaralások és még sok más szolgáltatás.

Kérje szíves árjegyzékünket a mellékelt kuponnal →

MAGNUS
GMBH

Internationale Repräsentanz
IKKA / OTP Nyugat-németországi főügynöksége.

KUPON

Kérem küldjék meg nekem, vásárlási kötelezettség nélkül, az IKKA ajándékszolgálat színes, képes katalógusát. Az érdeklődő neve

utca és házszám

irányító szám, lakóhely

MAGNUS GmbH

Im Feldchen 35
6000 Frankfurt / M. 56
Telefon (0 61 01) 4 77 12

Svájcban élő, sportos, 50 éves, elvált férfi keresi kultúra és sport iránt érdeklődő hölgy ismeretségét. Választ „Santé“ jelíge a kiadóba kérek.

Magyarországon élő, jómegjelenésű, rendszerető, házias, 45 éves, 170 cm, 70 kg, elvált asszony vagyok. 12 éves fiamnak élek. Ismeretséget keresek korban hozzáillő, Nyugaton élő férfivel, házasság céljából. Leveleket az alábbi címre kérem: **Kún Józsefné**, Csanak utca 18, H-2100 Gödöllő.

Magyarországon, Siófok központjában (a Balaton 300 m) 1986. május 15-től augusztus 31-ig, két és fél szoba 6 ágyval, konyha- és fürdőszobahasználattal leköthető. — Jelentkezési legkésőbb április 20-ig. Cím: Szamosi Gyula, H-8600 Siófok, Kálmán Imre S. 10.

Megjelent!

TÖTTÖSY ERNŐ: TÉBOLY

című könyve.

Egy művi tudathasadás története. A pszichológiai kezelés a politika szolgálatában. Hiteles tanúságtétel és hézagpótló dokumentum.

Ára 12,— US \$, vagy ezzel egyenértékű más valuta (DM 35,—; Sfr 30,—; Ffr. 100,—) és 2,— \$ portó.

Megrendelhető a Nemzetőr címén, vagy a szerzőnél: Dr. Ernest Töttösy, 3 Ave. Lambeau, B-1200 Bruxelles.

ART

DÉMÉNAGEMENTS S. A.

Szállítási vállalat

Szállítások belföldre és külföldre. tengerentúlra — légi szállítással is — költözködés, bútorraktározás, külföldi szállítmányoknál a vám elintézése.

Magyarországra is szállítunk!

Az összes keleti és nyugati államokba oda - vissza szállítunk.

Magyarországi képviselőnk:

Trans COOP, Honvéd utca 28
7400 Kaposvár. ☎ 0036 (82) 13 - 877.

Magyaroknak kedvezmény!

ART Déménagements S. A.

2 rte du Grand Lancy
CH - 1211 Genève 26

Telefon 0 22 / 43 36 32 (magyarul is!)

Privát cím: Keresztes László

58 rte de Vervier
CH - 1227 Carouge, GE

Telefon 0 22 / 42 98 36 este 7 óra után

FORDÍTÁS

Műszaki, tudományos és egyéb szövegek, okmányok, hitelesített fordítása magyarra/németre, kedvező áron, legrovidebb határidővel. — Ficsor László okl. mérnök, Rheinhausenstr. 10, D-4130 Moers 1. Telefon (0 28 41) 3 34 72.

Kedvezményes áron kapható!

HIRDETTEM AZ I GÉ T!

Mindszenty szellemi végrendeletének ez a könyv az első gyöngye, amit kiadott a Mindszenty Alapítvány.

A könyv tartalmazza Mindszenty legfontosabb körleveleit, írásait és beszédeit, amiket harcban a megszállókkal írt vagy mondott, valamint felejtethetetlen körújtjain a világban szétszórt magyarokhoz intézett.

A 60 oldalas bevezető tanulmányt **Közi Horváth József** írta.

— Legszeb ajándék! —

Ára DM 20,— vagy \$ 10,— + portó.

M. SZERDAY — Metropolitan Verlag

KÖNYV ÉS HANGLEMEZ Sfr.

Brestyánszky: Kovács Margit (nagy képes album)	85,—
Harsányi Zsolt: Mathias Rex	50,—
Gulácsi Irén: Fekete völgyének	37,—
Pauler Gyula: Magyar nemzet története az Árpád-házi királyok alatt I., II.	80,—
Krudy: Pesti nőrabló	16,—
Lengyel: Kossuth Lajos öröksége	15,—
Nefzawi: Illatos kert (a szerelem kultúrája)	68,—
Németh L.: Homályból homályba I-II.	33,—
Nemeskürty: Önfia vágta sebet	16,—
Passuth: Hétszer vágott mező	40,—
Takáts: Régi magyar nagyasszonyok	21,—
Magyar szólások és közmondások	44,—
Moldova: Elhúzódó szüzesség	22,—
Szilvási: A néma	39,—
Tamási Áron összes novellái I-II.	39,—
Simon István: A magyar irodalom	16,—
Világirodalmi kisenciklopédia I-II.	93,—
— Minden Krudy, Német L., Nemeskürty, Passuth, Moldova, Szilvási könyv raktáron.	
Kérje katalógusunkat! Válaszkupon ellenében: Európában Sfr. 2,—. Tengerentúlról rep. postával Sfr. 6,— értékben. Kérjük mellékelni postai költségre.	
M. SZERDAY — Metropolitan Verlag Teichweg 16, CH-4142 Münchenstein/Schw. ☎ 0 61/46 59 02, külföldről: 0041/61 46 59 02	

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és Kiadóhivatal

Oberföhringer Str. 40.

D-8000 München 81

Telefon: (0 89) 98 26 37 - 38

Felelős Kiadó:

a Magyar Kat. Főlelkészsg.

Felelős szerkesztő:

Dr. Harangozó Ferenc, lelkész.

*

Redaktion und Herausgeber:

die Ungarische Oberseelsorge.

Oberföhringer Str. 40

8000 München 81.

Telefon: (0 89) 98 26 37 - 38.

Redakteur: Dr. Harangozó Ferenc.
Abonnement: DM 18 — pro Jahr,
nach Übersee mit Luftpost DM 28,—.

ELŐFIZETÉS:

Az Életünk a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét és náluk is kell előfizetni!

Tengerentúlra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

Előfizetési ár egy évre DM 18,—

vagy ennek megfelelő valuta.

Tengerentúlra légipostával DM 28,—

Lapzárta: a hónap 18-án.

Hirdetéseket csak 15-ig fogadunk el.

Postacsekkontó München:

Konto-Nr. 606 50-803 - BLZ 700 100 80

Kath. Ungarn-Seelsorge, Sonderkonto

Bankkonto: Bayer. Vereinsbank,

Konto-Nr. 145 857 - BLZ 700 202 70

Kath. Ung. Seelsorge „Életünk“.

Druck: Danubia Druckerei GmbH,

Ferchenbachstr. 88 - 8000 München 50

Beilagenhinweis: Einem Teil dieser Auflage liegt bei: Rundschreiben. — A kiadvány egy részéhez körlevél van mellékelve.

ELŐFIZETŐINK ÉS HIRDETŐINK
FIGYELMÉBE!

Befizetéseket, átutalásokat nem bankkontónkra, hanem **Postacsekkontónkra** kérünk: Kath. Ungarn-Seelsorge — Sonderkonto — München, **Postacsekkontó München, Konto-Nr. 606 50-803.**

AGAPE KIADVÁNYOK

Újvidéken (Jugoszlávia) AGAPE néven katolikus kiadó működik. Kiadványait mindenkinek szeretettel ajánlja. Az eddig megjelent kiadványok közül kaphatók:

Agape folyóirat (megjelenik minden DM páratlan hónap végén) évi előfizetés	10,—
Isten népének története (Biblia képregényben. Eddig megjelent 21 füzet) egyes füzet ára	2,20
Antal testvér (Páduai Szent Antal élete képregényben, színes, 72 old.)	4,—
Nigg-Schneiders: Assisi Szent Ferenc és világa (142 old., 72 színes képpel)	17,—
Malinski-Bujak: II. János Pál (210 o., 111 fekete-fehér és 42 színes képpel)	17,—
Képes Biblia	20,—
C. B. de Gaszold: Imák a birkából	3,10
A keresztfához megyek (Keresztutak gyűjteménye)	5,—
Harmath K.: Megváltásunk szent éve (brosúra)	1,—
I. Loidl: A fatimai látnokok (bros.)	1,—

Ezenkívül kaphatók még természetből vett motívumú levelezőlapok (és fél levelezőlap-nagyságú képek) bibliai vagy más aföriz-mával; katolikus zsebnaptár és falinaptár.

A kiadó címe: **AGAPE, Cara Dusana 4, YU - 21000 Novi Sad, Jugoszlávia.**

Az **AGAPE** szívesen vállal mindennemű nyomdai előkészítést vagy nyomtatást Jugoszláviában, a nyugatiakhoz képest iger méltányos áron!

Kiadóhivatalunknál kapható könyvek

Mindszenty József: Hirdettem az Igét (1944—1975). — 300 oldal, vászonkötésben DM 20,— vagy \$ 10,—

Kardinal Mindszenty: Erinnerungen, 4. kiad., vász. köt., DM 40,— \$ 22,—

Közi Horváth József: Mindszenty bíboros, zsebkönyv DM 6,— \$ 4,—

Közi Horváth József: Apur püspök élete és halála; 2. bővített kiadás, 22 képpel DM 20,— \$ 10,—

Hermann Egyed: A katolikus Egyház története 1914-ig. Az egyetlen modern magyar egyháztörténet. 582 oldal. DM 32,—

Az irodalom világa. Irodalomelméleti alapvetés, 100-nál több versillusztrációval, kb. 300 oldal, vászonkötésben DM 20,— \$ 10,—

Szamosi József: Máriacelli emlékkönyv, képes kalauz 48 képpel, ebből 32 színes DM 12,— \$ 6,—

Mindszenty József: Napi jegyzetek, 480 o., vászon k. DM 32,— \$ 15,—

Meszlényi Antal: Magyar szentek és szentéletű magyarok. 300 oldal, vászonkötésben DM 20,— \$ 10,—

Szállítással + portóköltség.

Megrendelhető:

az „ÉLETÜNK“ kiadóhivatalánál

Oberföhringer Str. 40

D-8000 München 81 W. Germany